

Bestuursdienst

Bezoekadres
Waaistraat 1

Onderwerp **Aanpak Heerden –
plan van aanpak Doornbosheerd en Barmaheerd**

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Steller **M. Dijkstra-Engel / O. Strijker**

In uw antwoord
graag datum en
kenmerk vermelden

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Wij zijn met het
openbaar vervoer
bereikbaar,
buslijnen
1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Telefoon (050)367 8111 Bijlage(n) 4

Ons kenmerk RO12.3184513

Informatie over
vertrektijden krijgt u
via telefoon 0900-92 92

Datum **2 1 DEC 2012**

Uw brief -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Graag willen wij u informeren over ons besluit om het integrale plan van aanpak voor Doornbosheerd en Barmaheerd in Beijum vast te stellen.

Aanleiding

In 2009 is voor de wijken Beijum en Lewenborg een analyse “gevolgen van Meerstad op Beijum en Lewenborg “ (bijlage 1) opgesteld. In deze analyse wordt de verslechtering van de woonkwaliteit en demografische verandering genoemd. Hoewel de komst van Meerstad geen bedreiging voor deze wijken vormt, worden de aanbevelingen gedaan om fysiek in de woonomgeving in te grijpen, om de concurrentiekracht van de twee wijken te versterken. In de wijk Beijum zijn de Doornbosheerd en de Barmaheerd aangewezen als wijkdelen die in bepaalde opzichten sleets en verouderd zijn, waarbij ook een link wordt gelegd naar concentraties van sociale problematiek.

In het Stadsdeelprogramma Noorddijk 2010 en 2011 wordt fysieke verbetering van Beijum en Lewenborg ook genoemd. Ook worden vermindering van overlast door jongeren, aanpak sociale aspecten en optimalisering beheer en onderhoud van de openbare ruimte genoemd.

Het wijkteam NLA Beijum zowel als het buurtteam Beijum hebben beiden hoogste prioriteit aan het opknappen van de heerden gegeven, waarbij beide de Doornbosheerd aangewezen hebben, als het gebied waar snel moet worden ingegrepen.

In de vastgestelde projectofferte is het proces geschetst om te komen tot een pilot-project voor het verbeteren van de leefomgeving van de wijk: “Aanpak Doornbosheerd en Barmaheerd in Beijum”.

Bij het project betrokken partijen zijn doordrongen van het besef dat de problemen en vraagstukken niet separaat opgelost kunnen worden. Het integrale plan van aanpak

bestaat uit het herontwerp van de openbare ruimte gemaakt door de Gemeente Groningen (bijlage 2), de fysieke maatregelen voorgesteld door de Huismeesters (bijlage 3) en het masterplan met sociale aspecten door Stiel (bijlage 4). Juist de verbinding tussen de sociale aanpak en de fysieke aanpak zorgt ervoor dat er een stabiel en gezond leefklimaat ontstaat.

Met deze gewenste sociale wijkvernieuwing sluiten we aan bij de recente besluiten tot de proef met sociale wijkteams o.a. in Beijum in 2013. De partijen die de sociale teams vormen, zijn nu al betrokken bij het project. De multiprobleemgezinnen in het gebied vormen een van de aanleidingen voor de voorgestelde aanpak. Nieuwe invullingen van deze groep, zullen wij, na besluitvorming, een plaats geven in de verdere uitvoering.

Fysieke maatregelen

Uitgangspunt van de betrokken partijen (Gemeente Groningen, Stiel, De Huismeesters en Nijestee) is het duidelijker, veiliger en overzichtelijker maken van de nu rommelige openbare ruimte. Er is veel aandacht besteed aan logische, eenduidige rijroutes. De straten in beide heerden zijn meer gestructureerd, parkeerplaatsen zijn geclusterd en overzichtelijk en de speelvoorziening is volwaardig gepositioneerd. Het verplaatsen van bergingen en afsluiten van de onderdoorgangen draagt bij aan meer veiligheid en vermindering van overlast door hangjongeren. De Huismeesters gaat ook de kleurstelling van deze heerd aanpassen om hier meer fleur in te brengen.

Verdere maatregelen die zullen worden getroffen zijn: herinrichting speelvoorziening Doornbosheerd, aanpassing openbare verlichting (waar nodig), aanleg nieuwe groenvoorziening, plaatsing hagen rond tuinen.

Sociale maatregelen

Stiel opbouwwerk heeft in opdracht van de gemeente Groningen een masterplan voor aanpak Doornbosheerd opgesteld. De problematiek in de wijk is grondig geanalyseerd: multiprobleemgezinnen, burenruzies, onveiligheid en overlast. Sociale problematiek in Doornbosheerd heeft ook te maken met het feit dat er veel bewoners met een uitkering of laag inkomen en met financiële problemen wonen.

Stiel en de woningcorporaties hebben huisbezoeken gevoerd om de behoefte aan ondersteuning in kaart te brengen. Voor probleemgezinnen wordt ondersteuning geboden door kinderwerkers, opvoedondersteuners en gezinscoaches.

Drugsproblematiek zal in samenwerking met politie en justitie worden opgepakt. Er wordt vaker gesurveilleerd om drugsdealers en hangjongeren aan te pakken.

Voor de bewoners die afhankelijk zijn van een uitkering zal gezamenlijk met instanties zoals SoZaWe en Stiel gekeken worden aan welke trajecten ze mee kunnen doen. Via deze aanpak worden ze geactiveerd, waardoor ook de participatie en betrokkenheid bij hun eigen leefomgeving tot stand kunnen komen.

Bewoners worden ook actief betrokken bij de ontwikkelingen. Er worden werkgroepen samengesteld voor diverse activiteiten, zoals organisatie van een straatfeest, speelactiviteiten, zwerfvuilactie. Deze activiteiten zullen door de opbouwwerker en buurtwerker worden begeleid.

Als aanvulling op de voorgenomen maatregelen is de Huismeesters actief bezig met woningtoewijzing, om de concentratie van kwetsbare personen te voorkomen. De bewoners die overlast veroorzaken wordt een andere woning aangeboden.

Financiën

Voor het integrale project is er een budget beschikbaar van € 592.000,--. Het budget wordt gedekt uit de volgende middelen: NLA Beijum; ISV III – woon en leefomgeving Beijum en ISV III – straten aanpak Beijum - Lewenborg. De fysieke maatregelen die door de Huismeesters worden getroffen zijn begroot op € 100.000,--. Dit bedrag is door de corporatie gereserveerd in hun begroting voor 2013. Mocht uit het besteksraming blijken dat de beschikbare middelen ontoereikend zijn voor beide heerden, zal in de Doornbosheerd tot uitvoering kunnen worden overgaan. De resterende middelen zullen worden ingezet voor een meer gerichte en daarmee ook kleinere ingreep in de Barmaheerd.

Vervolgproces

De komende maanden zullen wij de voorlopige plannen uitwerken naar een definitieve status. Dit betekent dat de schetsontwerpen worden uitgewerkt naar besteksstukken. De Gemeente Groningen zal in dit proces de opdrachtgeversrol vervullen. Naar verwachting zal de uitvoering kunnen starten in september 2013.

Wij zullen u gedurende het proces blijvend informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Peter Rehwinkel', written over the printed name.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Maarten Ruys', written over the printed name.

Gevolgen van Meerstad op Beijum en Lewenborg

Datum: september 2009

Afdelingen W&M en SDC

1 Inleiding

Beijum en Lewenborg hebben een bijzondere plaats in het brede scala aan woonmilieus dat de stad biedt. Na de vele jaren waarin wijken waren gebouwd volgens de stempelstructuur, was er in de jaren zeventig van de 20ste eeuw een "andere" visie op wonen. Lewenborg en Beijum zijn daar in Groningen de voorbeelden van. Kenmerken zijn het vele groen, de ruime woningen, kindvriendelijkheid en informele uitstraling. Maar net als elke woonwijk hebben ze te maken gekregen met een cyclus van verslechtering van de woonkwaliteit en demografische verandering. In beide wijken heeft ook al een proces van fysieke en sociale wijkvernieuwing plaatsgevonden.

Een bijzondere ontwikkeling die voor beide wijken gevolgen heeft, is de ontwikkeling van Meerstad. Uit woningmarktonderzoek is bekend dat veel inwoners van nieuwe wijken uit aanliggende buurten komen. Als dit patroon ook voor Meerstad geldt kan dat consequenties hebben voor Beijum en Lewenborg. Door de komst van Meerstad zal de woningmarktpositie van Beijum en Lewenborg sowieso veranderen. Welke consequenties de komst van Meerstad zal kunnen hebben, en hoe daar op te reageren wordt in deze notitie behandeld.

De opzet van deze notitie is als volgt: begonnen wordt met de ontwerpfilosofie van beide wijken. Dit biedt inzicht in hoe de huidige situatie is ontstaan, maar geeft ook aanknopingspunten voor een eventuele aanpak. Vervolgens wordt ingegaan op de demografische processen die zich in beide wijken voordoen. Via cijfers uit de leefbaarheid- en veiligheidsmonitor wordt inzicht gegeven in hoe de bewoners zelf hun wijk ervaren. Daarna wordt ingegaan op kenmerken van Meerstad en wordt een inschatting gegeven van de mogelijke impact die het op Beijum en Lewenborg zal kunnen hebben. Afgesloten wordt met een aantal maatregelen die daarop anticiperend genomen dienen te worden.

2 De ontwerpfilosofie van Beijum en Lewenborg

In het structuurplan van 1969 zijn voor het eerst de contouren geschetst van Lewenborg en Beijum als antwoord op de destijds toenemende suburbanisatie naar omliggende gemeenten. Lewenborg is als eerste van de twee ontwikkeld. De woningen in Lewenborg zijn gebouwd vanaf 1971. In Beijum zijn de eerste woningen opgeleverd vanaf 1978. Om gezinnen te behouden zijn met name grondgebonden woningen gebouwd, alhoewel in Lewenborg ook hoogbouw in het centrum van de wijk gerealiseerd is. Beijum kent ook gestapelde woningen alleen kleinschaliger en meer verspreid in de wijk. Beide wijken zijn grotendeels volgens de principes van het "andere" wonen ontwikkeld. Dat concept wordt gekenmerkt door:

- een hoofd ontsluitingsroute door de hele wijk, waaraan doodlopende woonerven gekoppeld zijn;
- een grote groenhoofdstructuur: de groene long in Beijum en Le Roy in Lewenborg;
- de wijken waren bedoeld als *zachte* nederzettingen in een groene omgeving, die redelijk los stonden van de bestaande stad. De randen van beide wijken vormen zachte overgangen naar het groen;
- een gerichte spreiding van vele voorzieningen.

De opzet van de woningen binnen deze structuur is vervolgens kleinschalig en specifiek. Vanaf de hoofdontsluitingsroute takt een doodlopende weg af en wordt woonerf, waar omheen woningen in korte rijen staan. Verkeer, spelen en groen zijn integraal verwerkt in het ontwerp van het erf. Het wonen wordt vaak direct aangesloten op de omgeving. Het parkeren is kleinschalig opgezet in kleine groepjes, aan een slingerende route. Er is veel verspreid klein groen: groenvakken, losse bomen.

3 Verandering marktpositie

De kern van de ontwerpfilosofie van de wijken die tussen 1970 en 1985 zijn gebouwd was ontmoeting, menging, variatie en kleinschaligheid. Maar net zoals elke woonwijk krijgt dit type wijk te maken met een cyclus van verslechtering van de woonkwaliteit en demografische verandering. Daarnaast speelde beide wijken parten dat ze in de beleving ver van het centrum liggen.

a. Verslechtering woonkwaliteit

De kwaliteiten van de woonomgeving die het "andere" wonen voorstond, staan nu onder druk. De woonerfstructuur mist een heldere hiërarchie, waardoor de wijk een goede oriëntatie ontbeert. Beijum kreeg naam als *verdwaalwijk*.

In tal van deelgebieden heeft de inrichting een rommelige uitstraling gekregen, wat zich op de volgende manieren uit:

- de oorspronkelijke visie "auto als gast" was vol te houden zolang de parkeerdruk bescheiden bleef; nu lijkt de auto het erf te hebben overgenomen;
- de kleinschalige spreiding van groen functioneert niet goed meer. Groene vakjes tussen de vele auto's hebben weinig waarde meer. Ook het beheer wordt moeilijker. Bomen hebben meer ruimte nodig dan ze 30 jaar geleden kregen;
- in plaats van overal te kunnen spelen lijkt er nu meer vraag naar minder plekken verspreid in de wijk en van hoogwaardiger niveau¹;
- in tegenstelling tot de oorspronkelijke uitgangspunten werden verschillende erven achterlangs losgekoppeld. Een essentieel onderdeel van de woonervenstructuur werd aangetast en er ontstond onduidelijk ruimtegebruik;
- de doorgangen zijn verworpen tot bronnen van sociale onveiligheid;
- veel aangebouwde bergingen zorgen voor gevels zonder uitstraling;
- na zoveel jaren zijn veel materialen gewoon versleten en aan een opknappbeurt toe.

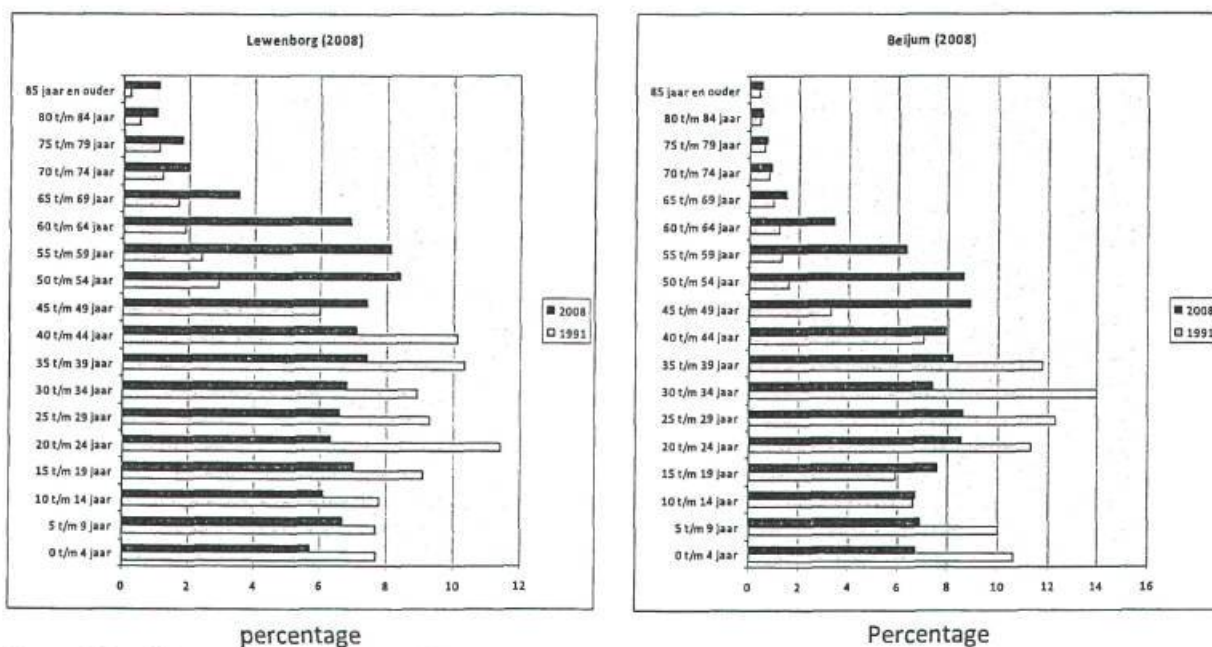
Fysieke wijkvernieuwing heeft in Lewenborg al vanaf 2000 plaatsgevonden met de sloop van flats aan bijvoorbeeld Toplicht. Na de sloop van de flats in de centrumzone van Lewenborg en het terugbouwen van grondgebonden woningen is de verhouding in Lewenborg en Beijum meer gelijk geworden².

¹ Het voorzieningenniveau voor de doelgroep gezinnen met kinderen is hoog. In Beijum en Lewenborg liggen 28% van alle speelplekken terwijl er 18% van alle 0-14 jarigen wonen.

² Geanalyseerd op basis van ligging hoofd woonvertrek.

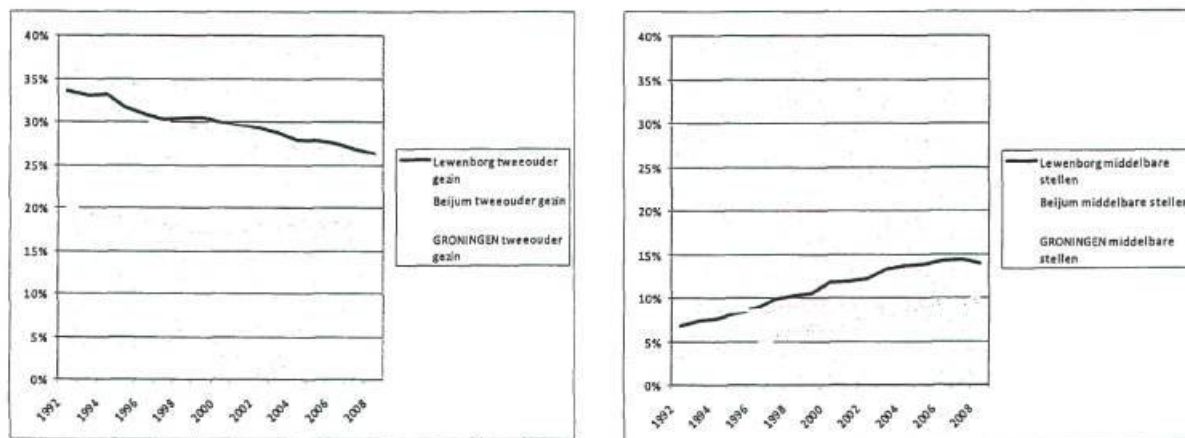
b. Demografische verandering

Als gevolg van de instroom van gezinnen in het begin, treedt nu een te verwachten demografisch proces op. De huishoudens die vlak na oplevering van de woningen in Lewenborg kwamen wonen en er nog steeds wonen, zijn aan het vergrijzen. Omdat Beijum later is gebouwd is de bevolking daar jonger dan in Lewenborg, maar hetzelfde proces is zich daar aan het voltrekken. Het aantal inwoners in Beijum bedroeg op 1 januari 2008 13.280. In Lewenborg is het aantal inwoners 8.801. In beide wijken neemt het aantal inwoners de laatste jaren af. Begin jaren negentig was het inwonertal respectievelijk 14.690 en 11.327.

Figuur 1 Bevolkingsopbouw 1991 en 2008

De ouder wordende bevolking is ook terug te zien in de huishoudensamenstelling. Het grootste huishoudtype in beide wijken is de tweeouder gezinnen. Maar de trend is een afnemende. Dit is tegen de Groninger trend in die zich lijkt te stabiliseren. De afname van het aantal tweeouder gezinnen komt vooral door het uit huis gaan van inwonende kinderen. Hierdoor neemt de categorie middelbare stellen toe. De groei van deze groep is groter dan in Groningen. Beide bewegingen zijn goed te zien in onderstaande figuren.

Figuur 2 Ontwikkeling tweeouder gezinnen en middelbare stellen

Naast de toename van de middelbare stellen is er ook een toename te zien van de middelbare singles in deze wijken. Deze groei is vergelijkbaar met de Groninger trend. In lijn met de afname van het aantal tweeouder gezinnen neemt het aantal jonge stellen in beide wijken ook af. Dit zijn de aanstaande gezinnen met kinderen waar beide wijken zich graag op richten en dus niet in slagen. Dus over het algemeen hebben Beijum en Lewenborg een redelijk vergelijkbare bevolkingssamenstelling, alhoewel in Beijum naar vergelijking meer jonge singles wonen.

Voor wie zijn Beijum en Lewenborg nu interessant?

Beijum en Lewenborg zijn destijds gebouwd om gezinnen met kinderen aan de stad te binden. De woningen en woonomgeving zijn nog steeds geschikt voor deze doelgroep en de wijkperspectieven als uitwerking van het Nieuw Lokaal Akkoord geven voor beide wijken aan dat ze geschikt moeten blijven voor deze doelgroep. De vraag is dan wie nu naar deze wijken verhuizen?

Van de verhuizers naar een zelfstandige woning in Beijum komt 73% uit de stad. Van de huishoudens uit een zelfstandige woning komen 45% al uit Beijum zelf. Van de verhuizers naar Lewenborg komt 77% uit de stad. Van de huishoudens uit een zelfstandige woning komen 43% al uit Lewenborg. Daarmee hebben Beijum en Lewenborg voor verhuizers binnen de wijk iets hogere waardes dan het gemiddelde in de stad. Dit beeld wordt bevestigd door de cijfers van de leefbaarheidmonitor (zie verderop voor de cijfers) waaruit blijkt dat de meeste huishoudens er tevreden wonen.

Maar lukt het Lewenborg en Beijum ook zich te 'vernieuwen' als gezinswijk? Dit blijkt niet het geval te zijn. Op basis van de verhuisbewegingen van de afgelopen vijf jaar blijkt dat per saldo meer gezinnen vertrekken uit de wijk dan er naar toegaan. Van de aanstaande gezinnen met kinderen (de jonge stellen) is het saldo ongeveer nul. Zowel voor Lewenborg, maar zeker voor Beijum, geldt dat de grootste instroom komt van jongerenhuishoudens (t/m 24 jaar) en jonge singles (tussen 25 en 45 jaar). Deze groepen komen over het algemeen terecht in de huurwoningvoorraad.

Op de plek in Lewenborg van de Toplichtflats zijn grondgebonden woningen teruggebouwd als één van de manieren om gezinnen aan de wijk te blijven binden. De verkoop van dit project is niet heel snel verlopen. Daaruit blijkt dat het redelijk nauwkeurig steekt wat aangeboden wordt. De vormgeving van het project en de prijs - kwaliteit verhouding, ook ten opzichte van de huidige woningvoorraad waren kennelijk niet optimaal op elkaar afgestemd. Daarnaast zal de vertraging bij de aanpak van het winkelcentrum ook een negatieve rol hebben gespeeld. Dit laatste geldt overigens zeker ook voor de langzame verkoop van de appartementencomplexen Villa Barentsz en Vlamingh.

4 Huidige woningvoorraad

Het aantal woningen in Beijum bedraagt ongeveer 6.000. Het aandeel grondgebonden woningen is 63%. Er zijn vooralsnog geen grote ingrepen in de woningvoorraad gepland. Het aantal woningen van eigenaar-bewoners neemt door de jaren heen gestaag toe als gevolg van verkoop door corporaties en institutionele beleggers. Het bezit van de laatste groep is meer dan gehalveerd als gevolg van verkoop. Ook de corporaties hebben een vijfde deel van hun bezit verkocht.

Van de woningen in Beijum is de eigendomsverhouding:

- eigenaar-bewoner: 46%;
- corporatieve huur: 46%;
- overige verhuur: 8%.

Het aantal woningen in Lewenborg bedraagt nu bijna 4.000. Het aandeel grondgebonden woningen is 62%. Begin jaren '90 was het aantal woningen nog 4.500. Na de sloop van de hoogbouwflats, vindt er nu op grote schaal nieuwbouw plaats zodat de woningvoorraad zal groeien. Het aantal woningen dat nu nog in aanbouw is, of nog op de planning staat is ruim 200. Een verschuiving in de eigendomsverhouding van het woningbezit is onder andere gevolg van de sloop van de corporatieve flats aan Toplicht. Maar ook door verkoop is het corporatieve bezit afgenomen en het eigenwoning bezit toegenomen.

Van de huidige woningen in Lewenborg is de eigendomsverhouding:

- eigenaar-bewoner: 49%;
- corporatieve huur: 45%;
- overige verhuur: 6%.

Zowel voor Beijum als Lewenborg geldt dat het aandeel koopwoningen boven het stedelijk gemiddelde ligt. Onderstaande kaart geeft een overzicht van de verspreiding over de wijken.

Figuur 3 Eigendomsverhouding zelfstandige woningen

Op basis van de gemiddelde WOZ-waarde van grondgebonden woningen van eigenaar-bewoners is na te gaan wat de marktwaarde is van Lewenborg en Beijum. De WOZ-waarde wordt vastgesteld op basis van de (ontwikkeling van) verkoopprijzen in de buurt. Deze ligt voor Beijum en Lewenborg onder het stedelijk gemiddelde. Om een vergelijking te maken het volgende voorbeeld: de gemiddelde woz-waarde voor een rijwoning gebouwd tussen 1972 en 1985 van een eigenaar-bewoner met een oppervlakte tussen 100 en 120 m² is in Groningen €156.500. In Beijum is de gemiddelde waarde van een woning met bovengenoemde kenmerken € 132.500 en in Lewenborg €152.000.

Het aantal woningen dat via Funda in beide wijken te koop wordt aangeboden is relatief klein. Maar de woningen die te koop staan, blijken op basis van informatie van de makelaars op dit moment wel relatief populair. De grotere prijsstijging in de rest van de stad heeft er wellicht voor gezorgd dat de prijs/ kwaliteit verhouding in Beijum en Lewenborg in de huidige marktomstandigheden een goede is. Met andere woorden: in deze wijken kunnen huishoudens terecht die een betaalbare ruime woning in het groen willen kopen.

5 Inkomenspositie bewoners

Het besteedbaar huishoudinkomen van huishoudens in buurten in Beijum en Lewenborg is lager dan het stedelijk gemiddelde (bron CBS 2004). Het laagste gemiddeld huishoudinkomen in Groningen is €14.400 in de Oosterparkbuurt.

Lewenborg - Zuid	€ 15.200
Beijum - Oost	€ 15.900
Lewenborg - Noord	€ 17.100
Beijum - West	€ 17.800
Groningen	€ 18.500
Lewenborg - West	€ 19.700

Tabel 1 Gemiddeld besteedbaar huishoudinkomen

Samenhangend met het inkomen kan ook gekeken worden naar het aantal en aandeel niet-werkende werkzoekenden. In Lewenborg betreft het 460 personen (7,8% van de bevolking tussen 19 en 64 jaar) en in Beijum 880 (9,5 % van de bevolking tussen 19 en 64 jaar). In de stad zijn er 8.400 niet-werkende werkzoekenden wat 6,4% is van de bevolking tussen 19 en 64 jaar. Als wordt ingezoomd binnen de wijken valt met name Beijum - oost op met 12%.

6 Hoe ervaren de bewoners zelf de wijk?

Beijum en Lewenborg hebben door de jaren heen in de beeldvorming van de mensen die er niet wonen een minder positieve klank dan voor mensen uit de wijk zelf, die hun wijk veel positiever ervaren. Onbekend maakt kennelijk onbemind. Een paar kenmerken uit de leefbaarheidmonitor zijn hierna uitgelicht waarin Beijum en Lewenborg worden afgezet tegen de stedelijke ontwikkeling.

Kwaliteit woning en woonomgeving

De boven genoemde lagere prijs van de woningen staat los van de kwaliteit van de woningen. In ieder geval is over het algemeen de waardering door de mensen uit deze wijken op het gemiddelde niveau van de rest van de stad, zoals blijkt uit de tweejaarlijkse leefbaarheidmonitor. Uit de rapportages blijkt dat de waardering van de woning en de woonomgeving in ieder geval met een dikke voldoende wordt gewaardeerd en zich rond het stedelijk gemiddelde bevindt.

	Kwaliteit woning							Rapportcijfer woonomgeving						
	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008
Lewenborg	7,3	7,5	7,4	7,3	7,5	7,8	7,6	6,7	7,0	7,1	7,1	7,2	7,4	7,2
Beijum	7,4	7,5	7,2	7,4	7,5	7,2	7,5	6,9	7,1	7,0	6,8	6,9	7,3	7,3
Stad	7,3	7,3	7,4	7,3	7,4	7,5	7,5	7,3	7,3	7,4	7,3	7,4	7,6	7,7

Tabel 2 Kwaliteit woning en woonomgeving 1996 – 2008

De cijfers van de woonruimteverdeling (van huurwoningen) wijzen op een iets mindere belangstelling per woning dan het stedelijk gemiddelde. Waar in de stad gemiddeld 56 reacties per woning zijn, zijn dit in Lewenborg 42 en in Beijum 45.

In beide wijken is de toename van het aantal koopwoningen mede verklaard door de verkoop van huurwoningen. Hier moet voorzichtig mee worden omgegaan als dit plaatsvindt vlak voordat grootschalig onderhoud uitgevoerd dient te worden.

Ligging/ bereikbaarheid

Beijum en Lewenborg liggen in de perceptie van velen ver van de binnenstad. Hemelsbreed is de afstand tot de Grote Markt minder dan vijf kilometer, net zo ver als De Held of Gravenburg. Dit is een prima afstand om te fietsen, alhoewel de route 's avonds niet door iedereen als veilig wordt ervaren. De waardering voor de openbaar vervoer verbinding is prima zoals blijkt uit de leefbaarheidmonitor. Deze behoort tot de hoogste in de stad en is al jaren hoog.

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008
Lewenborg	81%	84%	82%	89%	85%	93%	93%
Beijum	89%	84%	83%	92%	86%	93%	93%
Stad	75%	82%	70%	79%	78%	83%	84%

Tabel 3 Waardering openbaar vervoer 1996-2008

Veiligheid

Op een aantal onderdelen in de leefbaarheid- en veiligheidsmonitor hebben Beijum en Lewenborg een lagere score dan het stedelijke gemiddelde. Dit betreft onder andere de onveiligheidsgevoelens in de buurt. Daar staat aan de positieve kant tegenover dat deze sinds de eerste meting midden jaren '90 wel een positieve ontwikkeling laat zien.

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008
Lewenborg	39%	38%	31%	15%	21%	15%	16%
Beijum	30%	32%	37%	31%	27%	20%	20%
Stad	33%	27%	28%	21%	19%	15%	19%

Tabel 4 Onveiligheidsgevoelens in de buurt 1996-2008

Toekomstverwachting

Naast de positieve beoordeling van de woning en de woonomgeving is de verwachting dat de buurt er de komende tijd vooruit gaat ook rond het stedelijk gemiddelde. Wel opvallend is de sterke daling in Beijum van 2006 naar 2008.

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008
Lewenborg	39%	42%	53%	56%	56%	51%	49%
Beijum	42%	62%	47%	55%	42%	60%	35%
Stad	36%	42%	42%	48%	49%	51%	36%

Tabel 5 Positieve toekomstverwachting 1996-2008

Uit de indicator waarin gevraagd wordt naar de wens om te verhuizen blijkt dat deze iets boven het stedelijk gemiddelde ligt. Dit is wel een lastige indicator want de verhuiscijfers kunnen ook binnen de buurt liggen. Als dat laatste het geval is, is dat een positief teken natuurlijk. Overigens ligt het feitelijke migratiecijfer voor beide wijken nu onder het stedelijk gemiddelde.

	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008
Lewenborg	22%	15%	13%	10%	17%	13%	15%
Beijum	18%	17%	17%	16%	22%	14%	18%
Stad	13%	13%	12%	11%	12%	11%	11%

Tabel 6 Verhuiscijfers 1996-2008

7 Gevolgen van Meerstad op Beijum en Lewenborg

Wat wordt Meerstad?

In het gebied tussen Slochteren en de stad Groningen verrijst de komende jaren Meerstad. Het speelt in op de toekomstige regionale behoefte voor wonen, werken en recreëren. In een integrale ontwikkeling worden deze onderdelen vorm gegeven. Centraal in het plan ligt een groot meer van 600 hectare. Er is ruimte voor circa tien duizend woningen, verdeeld over een totale oppervlakte van 2.300 hectare. Meerstad moet in ruim 20 jaar tijd ontwikkeld worden. Het Masterplan, opgesteld door de deelnemende markt- en publieke partijen, noemt de volgende typering / kwaliteiten van Meerstad (in willekeurige volgorde):

- diversiteit van landschappen en sferen;
- net zoveel groen en water als bebouwing;
- een pluriform gebied om te wonen, werken en recreëren;
- de geneugten van wonen in de stad met de voordelen van 'buiten wonen';
- met alle voorzieningen die in het dagelijks leven nodig zijn;
- bodem, landschap, water en ecosysteem zijn sturend voor de woon-, werk-, en recreatiegebieden;
- een nieuwe vorm van stad, die ontspannen en recreatief geaard is;
- het meer staat centraal;
- contrastrijke gebiedsinvulling en landschapsbeleving;
- een ontspannen en suburbaan woonmilieu, waar de dichtheid niet stedelijk van aard zal zijn. Dit betekent grote huizen op grote kavels.

Doelgroepen in Meerstad

Uit woningmarktonderzoek blijkt dat er een grote vraag is naar groenstedelijk wonen. Meerstad zal daar in belangrijke mate in moeten voorzien. Niet alleen moeten gezinnen met kinderen aan de rand van de stad vastgehouden worden, maar het moet ook een aantrekkelijk alternatief zijn voor gezinnen met kinderen uit omliggende gemeenten.

Uit analyse van de verhuiscijfers in de stad blijkt dat in toenemende mate de tweouder gezinnen de doelgroep vormen van grondgebonden nieuwbouwwoningen in de stad. Het betreft dan zowel verhuizers uit de stad als daarbuiten. Van de tweoudergezinnen die uit de stad komen is drie kwart eigenaar-bewoner. Daarvan woont vervolgens 90% in een grondgebonden woning (veelal een rijwoning). Meerstad zal met name aantrekkelijk zijn voor huishoudens die een tweede of derde stap in de wooncarrière maken. Mede met

het oog op de demografische ontwikkelingen zullen middelbare stellen een nieuwe belangrijke doelgroep gaan vormen. Zowel de tweeouder gezinnen als de middelbare stellen zijn in het algemeen huishoudens met een midden tot hoog inkomen.

Belangstellenden Meerstad

Uit analyse van verhuisbewegingen naar nieuwbouw projecten uit het verleden bleek sprake te zijn van geografische binding: veel verhuizers naar de Held kwamen uit Vinkhuizen. Om te kijken of dit beeld ook zou kunnen opgaan voor Meerstad zijn de belangstellenden die zich hebben gemeld bij het projectbureau Meerstad geanalyseerd. Dan blijkt dat de belangstellenden over de hele stad verspreid wonen, met inderdaad een concentratie aan de oostkant van de stad. Maar er zijn ook opvallend veel nieuwbouwhoppers uit Gravenburg. Het totale bestand met belangstellenden (uit een zelfstandige woning in de stad) bedraagt 569 huishoudens, waarvan 72 (13%) uit Lewenburg komen en 41 (7%) uit Beijum. Van een massale belangstelling en navenante leegloop lijkt dus nog geen sprake. De geïnteresseerden uit Noorddijk zijn vooral tweeouder gezinnen, een doelgroep waar Meerstad zich ook op richt.

De meeste belangstellenden in Noorddijk zijn al eigenaar-bewoner en willen blijkbaar een volgende stap in de wooncarrière maken. Maar kunnen ze dat ook? Eerder bleek al dat het gemiddelde inkomen rond of onder het stedelijk gemiddelde ligt. Maar ook op basis van de WOZ-waarde blijkt dat de stap wellicht te groot is voor met name huishoudens uit Beijum en Lewenburg. De WOZ-waarde van de geïnteresseerden in deze twee wijken ligt merendeels onder de €150.000. In Ruischerwaard is de waarde van de woningen groter zodat de stap makkelijker gezet kan worden. Het aanbod van woningen op www.funda.nl geeft hetzelfde beeld. Dit roept wel de vraag op of huishoudens uit Beijum en Lewenburg die wel willen, maar niet kunnen, mogelijk vast zitten. In het licht van de huidige economische crisis zijn er trouwens bewegingen om in het programma van Meerstad meer woningen in het goedkope segment aan te bieden waardoor het voor meer huishoudens die het willen, bereikbaar wordt.

8 Conclusies en aanbevelingen

Beijum en Lewenburg zijn vanaf '70 volgens de principes van het "andere" wonen ontwikkeld om gezinnen met kinderen aan de stad te binden. Die zijn er dan ook in grote getalen komen wonen. Omdat de meeste huishoudens naar tevredenheid wonen en blijven wonen, zijn de wijken aan het vergrijzen. De uitdaging voor Beijum en Lewenburg wordt om deze wijken opnieuw als gezinswijken te positioneren³. Ondanks het goede voorzieningenniveau voor gezinnen, lijken de wijken voor nieuwe gezinnen steeds minder gewild. Dit betekent dat de concurrentiekracht van beide verhoogd moet worden.

³ Het wijkperspectief uit 2007 voor Beijum-oost had als ondertitel: groene gezinswijk; in het wijkperspectief van Lewenburg uit 2007 staat dat de wijk na de sloop van de hoogbouw een echte gezinswijk is geworden,

Zowel Lewenborg als Beijum beschikken in hun basis wel over enkele belangrijke kwaliteiten die nog steeds overeind staan en kunnen zorgen voor een grote aantrekkingskracht. Deze punten zijn:

- ↳ het vele en bijzonder mooie groen en blauw;
- ↳ een goed voorzieningenniveau;
- ↳ een woningvoorraad in een goede prijs/ kwaliteit verhouding;

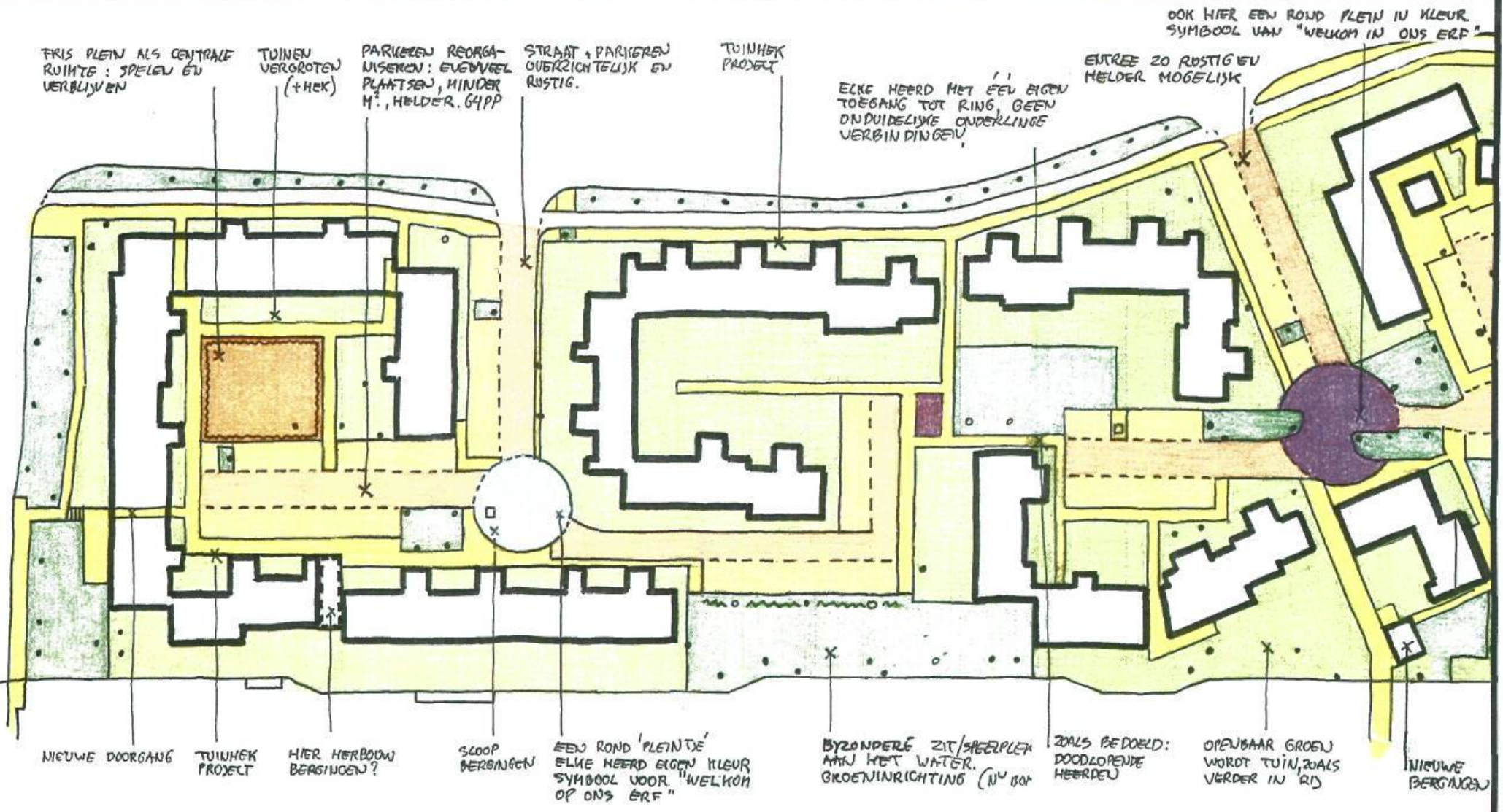
De komst van Meerstad betekent dat Beijum en Lewenborg een andere positie op de woningmarkt zullen krijgen. De ligging van beide wijken ten opzichte van Meerstad kan een extra aanzuigend effect hebben. Daarentegen kan de uitstroom enigszins mee vallen als wordt gelet op de volgende aspecten:

- op grond van de woz-waarde en de verwachte stichtingskosten van de woningen Meerstad is niet de verwachting dat veel bewoners de stap willen/ kunnen maken. Dit kan veranderen als het programma van Meerstad veranderd zou worden en zich meer op lagere segmenten gaat richten;
- uit de eerste belangstellendenregistratie van projectbureau Meerstad blijkt geen overmatige belangstelling vanuit Beijum en Lewenborg. Maar Meerstad is nog ver weg, dus als het project meer vorm begint te krijgen kan dit nog groeien;
- de huidige bewoners waarderen Beijum en Lewenborg, wat zich uit in een hoog percentage huishoudens dat binnen de wijk verhuist. De cijfers uit de leefbaarheidmonitor bevestigen dit beeld;
- er staan relatief weinig woningen te koop. De woningen die te koop staan, blijken op basis van makelaarsinformatie, in de huidige marktsituatie door hun lage prijs populair.

De wijken hebben genoeg potentie om overeind te blijven in de aanzuigkracht van Meerstad. De woningvoorraad is in principe geschikt om de doelgroep gezinnen met kinderen te kunnen bedienen. Nieuwbouw van woningen voor dat doel, zoals opgenomen in de Structuurvisie, lijkt dus minder aan de orde. Ondanks dat geen leegloop te verwachten valt, moeten toch fysieke maatregelen genomen worden die met name met de woonomgeving te maken hebben.

Voorgestelde fysiek maatregelen in Beijum en Lewenborg

- De woonomgeving is in veel opzichten verouderd en moet met ambitie worden opgeknapt. Wellicht kan middels een aantal proefprojecten aangetoond worden welk potentieel in de wijken al aanwezig is;
- het huidige BORG niveau (Beheer Openbare Ruimte gemeente Groningen) moet kritisch tegen het licht gehouden worden waarbij nagegaan wordt of de verschillende BORG elementen op het juiste niveau zijn gewaardeerd;
- het vele groen heeft een goede beheervisie;
- verbeteren van de sociale veiligheid van fietsroutes van en naar de wijken.

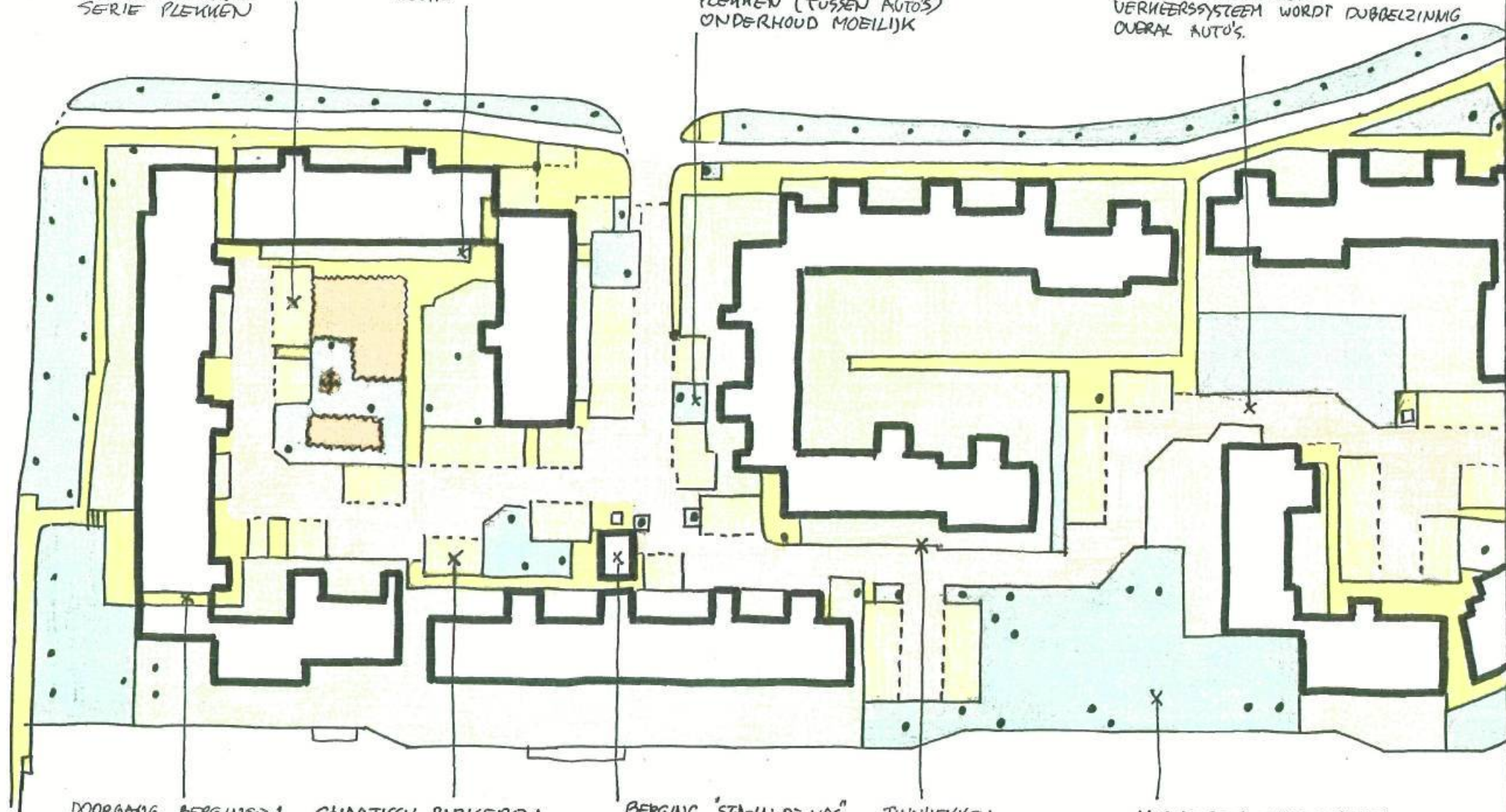
BILAGE

SPELEN TUSSEN AUTO'S
GEEN PLEIN, MAAR AAN
ELKAAR GEPLANTE
SERIE PLEKKEN

ARMETIERIG STROOKE
IN DE ZON, AAN HET
PLEIN

OPENBAAR GROEN
VEEL KLEINE, VERSPREIDE
PLEKKEN (TUSSEN AUTO'S)
ONDERHOUD MOEILIK

HEERDEN 'ACHTEROM' MET
ELKAAR VERBONDEN.
VERKEERSSTEEEM WORDT DOBBELZINNIG
OVERAL AUTO'S.

DOORGANG BERGINGEN
TE VEEL IN HOEK
VOELT NIET GOED

CHAOTISCH PARKEREN
(TE)VEEL M² AUTO PER P.P.
HIER EN ELDERS!
(65 pp)

BERGING "STA-IN-DE-WEG"
GEEN OVERZICHT
ROMMELHOEKJES

TUINHEKKEN
VAN AWES EN NOG WAT
SOMS ZORR, SOMS NIKS

MOOIE PLEK AAN WATER?
WAT ER MEE TE DOEN?

FRIS PLEIN ALS CENTRALE
RUIHTE : SPELEN EN
VERBLIVEN

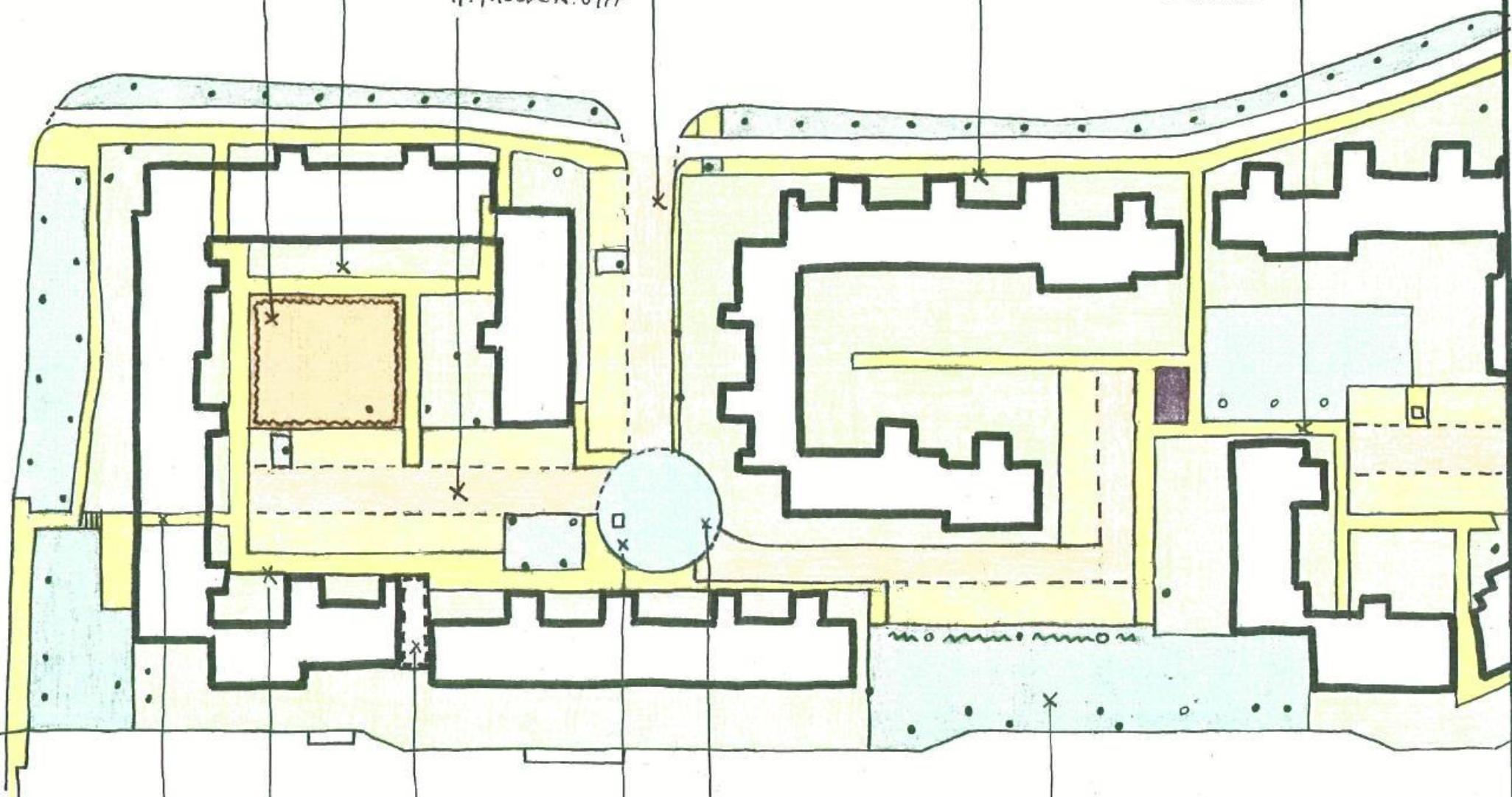
TUINEN
VERGROTEN
(+HEK)

PARKEREN REORGA-
NISEREN : EVENVEEL
PLAATSEN, MINDER
M², HELDER. 64PP

STRAAT + PARKEREN
OVERZICHTELIJK EN
RUSTIG.

TUINHEK
PROJECT

ELKE HEERD MET EEN EIGEN
TOEGANG TOT RING, GEEN
ONDUIDELIJKE ONDERLINGE
VERBINDINGEN

NIEUWE DOORGANG

TUINHEK
PROJECT

HIER HERBOUW
BERGINGEN?

SLOOP
BERGINGEN

EEN ROND 'PLEINTJE'
ELKE HEERD EIGEN KLEUR
SYMBOL VOOR "WELKOM
OP ONS ERF"

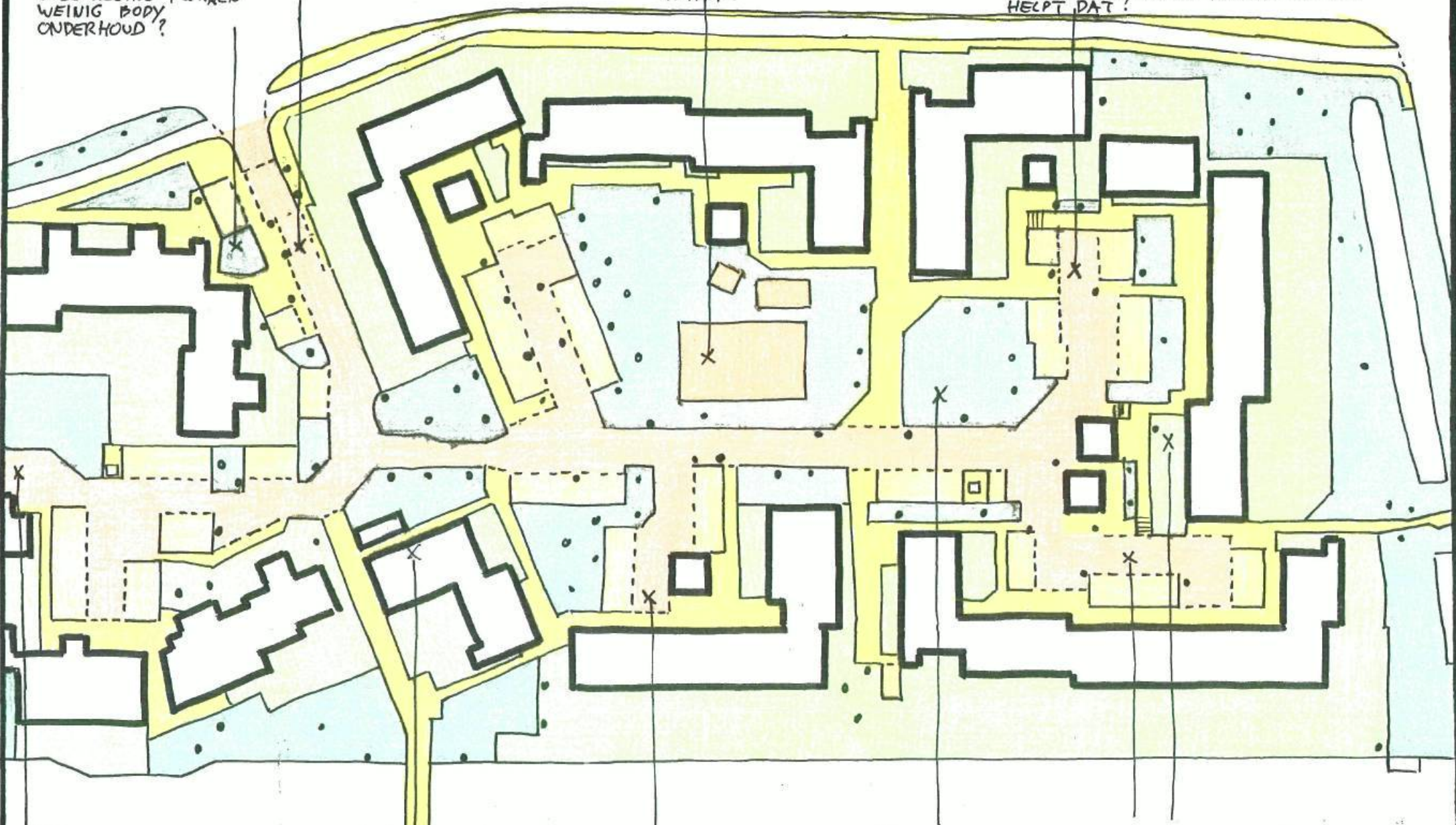
BYZONDERE ZIT/SPEELPLEK
AAN HET WATER.
GROENINRICHTING (N^U BOMEN + HAAG)

OPENBAAR GROEN IN
VEEL KLEINE PLEKKEN
WEINIG BODY
ONDERHOUD?

ENTREE ONRUSTIG, ROMMELIG

NIEUWE SPEELVOORZIENINGEN
PRIMA!

INRICHTING OP ZICH WEL GOED,
MAAR AL DIE HOEKEN, SPRONGEN, ENZ.
HELPT DAT!

HEERDEN ACHTEROM
VERBODEN.
SYSTEEM VERSTOORT

DE VOORDEUREN
ACHTER BERGINGEN
EN STRUIVEN.

STEDS PARKEREN
BIJ DE VOORDEUR
ECHT NODIG?
90 PP.

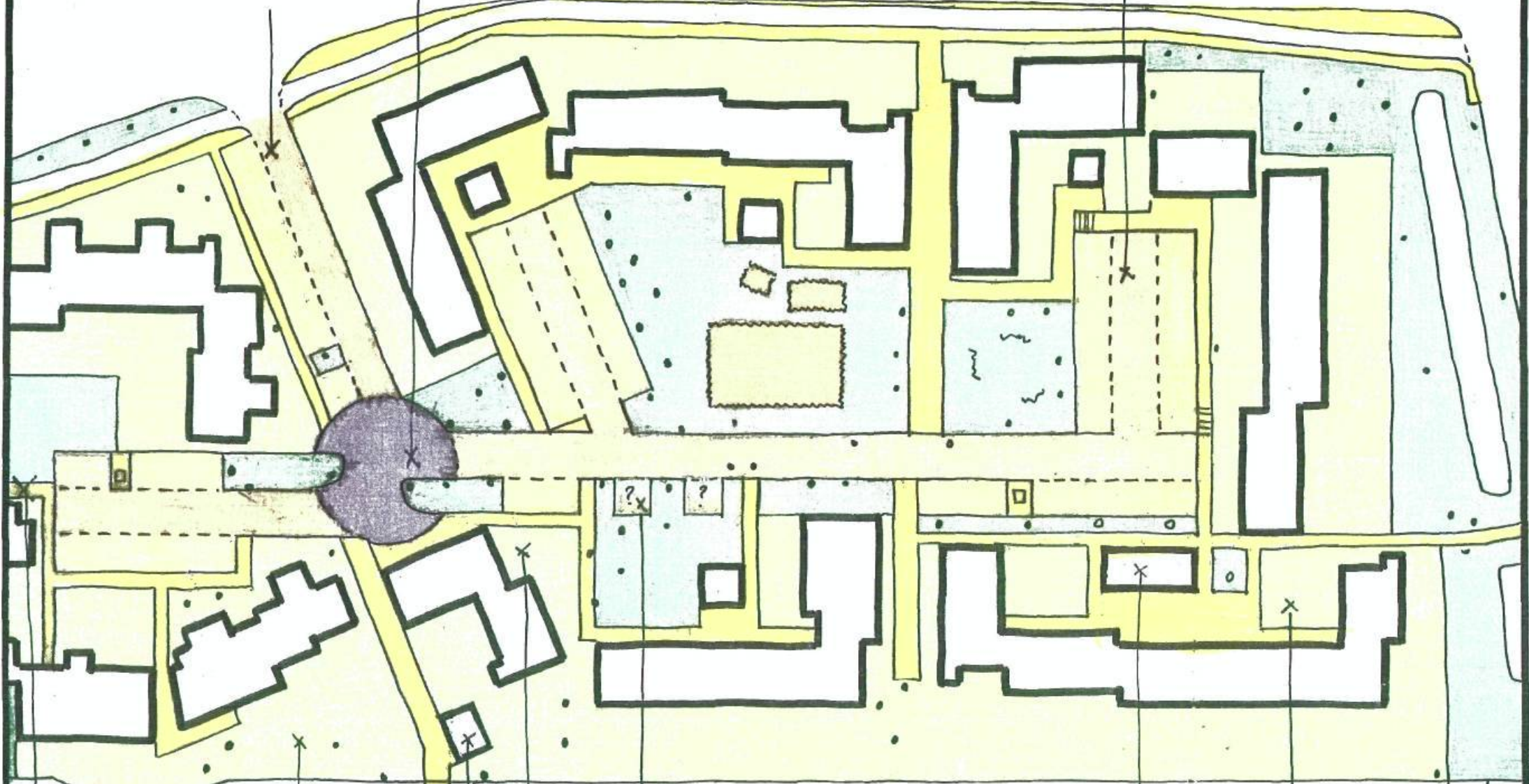
VEEL
OPENBAAR
GROEN
(HELE ERF)

OMGEVING ZEER STENG
WONEN ACHTER BERGINGEN!
ACHTERAF WONEN??

ENTREE ZO RUSTIG EN
HELDER MOGELIJK

OOK HIER EEN ROND PLEIN IN KLEUR
SYMBOOL VAN "WELKOM IN ONS ERF"

NU STRAK EN HELDER
VOOR EEN BETER GEBRUIK

ZOALS BEDOELD:
DOODLOPENDE
HEERDEN

OPENBAAR GROEN
WORDT TUIN, ZOALS
VERDER IN RIJ

NIEUWE
BERGINGEN

EXTRA TUIN

PARKEREN IN AANTAL NIET NODIG!
MAAR QUA PLEK?

PARKEREN REORGANISEREN
EVENJEEEL, PLAATSEN, MINDER M²
NIET PERSE VOOR DE DEUR
GEVOLG: MEER RUST & GROEN
VOOR HET HUIS

NIEUWE
BERGINGEN

MEER TUIN

TOTAAL 94-98 PP

Complexvisie Doornbosheerd

De Heerdenaanpak

De Gemeente stelt in kader van de fysieke verbetering van de openbare ruimte Beijum een bedrag van € 295.000 ter beschikking. Daarnaast is er vanuit NLA een bedrag beschikbaar gesteld van nogmaals € 300.000, dus in totaal een budget van € 595.000.

Doelstelling

In een integraal plan van aanpak, samen met gemeente, Nijestee en Stiel zal er in het kader van de Heerdenpak worden gekeken naar welke sociale en fysieke maatregelen nodig zijn om de leefbaarheid van zowel de Doornbosheerd als de Barmaheerd te optimaliseren.

De wijk

Het bestand van woningen van De Huismeesters in Beijum is zeer gevarieerd, bestaande uit gestapelde bouw, 55+ woningen, gelijkvloers met lift, aangepaste woningen, jongerenwoningen en kleine en grote eengezinswoningen. Het bezit van De Huismeesters bestaat uit 1121 woningen in geheel Beijum. Het woningbezit in Beijum bestaat uit technisch kwalitatief goede woningen. De eengezinswoningen zijn goed te verhuren en hier is veel vraag naar. De portiekwoningen met twee slaapkamers zijn geschikt voor één- en tweepersoonshuishoudens. De éénslaapkamerwoningen onder de grens van de huurtoeslag moeten bereikbaar blijven voor de doelgroep 18 tot 23 jaar. In verband met de krapte op de woningmarkt en de huidige inkomensgrens komen over het algemeen weinig grotere woningen beschikbaar.

Beijum is de grootste woonwijk in Groningen die vanuit één stedenbouwkundige visie is gebouwd in de jaren 70 en 80 (bloemkoolwijk). Het is bovendien één van de groenste wijken van de stad. Bij het ontstaan van de wijk is nadrukkelijk rekening gehouden met de aanleg van een voorzieningenstructuur zoals scholen, winkels en buurtaccommodaties. Beijum is een complete woonwijk; de inrichting en de erven worden als een intieme sfeer ervaren. De verkeersstromen zijn sterk hiërarchisch geordend. Het doorgaande verkeer wordt geleid over een ringweg, waar de bebouwing veelal van afgekeerd is. De straten en woonerven vormen aparte subwijkjes, die als bloemkoolroosjes op de hoofdwegen zijn "geplant" en doorgaans maar één toegang hebben. Deze subwijkjes zijn meestal niet door wegen met elkaar verbonden en bestaan dus veelal uit dood- of rondlopende straten. Wel zijn de verschillende heerden middels doorgaande paden voor voetgangers, fietsers en brommers met elkaar verbonden.

Structuur van de wijk

Men kent veelal de buurt of het eigen woonblok, maar identificeert zich nauwelijks met de wijk als geheel. De structuur van de wijk heeft zowel kansen als zwaktes. De kracht van de opbouw in verschillende buurten bevordert de sociale cohesie. Maar het kan ook in het tegenovergestelde omslaan als er veel mensen wonen met verschillende leefstijlen, wat in sommige delen van Beijum het geval is. Hier komt bij dat de slechte naam van een enkele woonbuurt veelal bepalend is voor het imago van de hele wijk.

Beijum behoort tot de groenste wijken van de stad Groningen. Gelegen aan de ringweg en omsloten door weilanden. Dwars door de wijk loopt een prachtig wijkpark, de Groene Long. Het imago van de gehele wijk is naar de rest van de stad en het Ommeland in de afgelopen jaren verbeterd, maar het is nog niet goed te noemen. Bovendien is de stemming over de toekomst van de buurt niet optimistisch maar gemiddeld.

Bewoners

Er wonen bovengemiddeld veel huishoudens met kinderen in de wijk (meer dan 40%). Daarnaast nemen andere huishoudentypes zoals middelbare singles en studenten in de particuliere verhuur in omvang toe. Verder biedt Beijum woonruimte aan relatief veel allochtone Nederlanders (29%), en is daarmee één van de grotere multiculturele wijken in de stad. Door de culturele diversiteit heeft Beijum de naam 'Kleurrijke Wijk' gekregen.

20% van de inwoners is tussen de 0 en 15 jaar oud. Ook wonen er veel jongeren in de wijk. Maar 5% van de inwoners is 65 jaar of ouder. Met name in Beijum oost zijn er heerden waar veel gezinnen wonen met een inkomen onder of rond het minimum. In opvallend veel gevallen speelt er een schuldenproblematiek. In Beijum west staan relatief meer koopwoningen. In Beijum wonen relatief weinig studenten, Beijum kent dan ook nauwelijks studentenproblematiek vergeleken andere wijken in de stad.

Doornbosheerd

De Doornbosheerd is al jarenlang een doorn in het oog van Beijum-Oost. Er vindt al jarenlang inzet door met name MJD en COP (opvoedingsondersteuning) plaats in de Doornbosheerd. Diverse medewerkers wonen van De Huismeesters hebben zitting genomen in een buurtteam, met als doelstelling verbetering van de leefbaarheid van Doornbosheerd.

De concentratie van multi-problemegezinnen en hangjongerenproblematiek blijft een aandachtspunt. Samen met alle betrokken partijen, Stiel, MJD, buurtagenten en gemeente blijven wij intensief de problematiek aanpakken. Tevens zetten wij buurtbeheer in om de leefbaarheid te verbeteren. Niet alleen sociaal moet hier worden ingezet, maar ook fysiek. Er wordt door bewoners onzorgvuldig omgesprongen met de openbare ruimte. Vele initiatieven in het verleden hebben helaas niet tot verbetering geleid. Het imago van de Doornbosheerd is slecht te noemen.

is

Profiel van de straat

De Doornbosheerd is een straat die je van 2 kanten kunt inrijden. De straat eindigt op een doodlopend plein omringd met huizen. Er zijn een drietal verbindingsgangen (onderdoorgangen).

De Doornbosheerd is in de jaren 80 gebouwd. Er staan 71 woningen in de Heerd. Dit zijn allemaal sociale huurwoningen. Dit in tegenstelling tot de ernaast gelegen Barmasheerd waarbij in de loop van de jaren veel woningen door de corporatie Nijestee verkocht zijn.

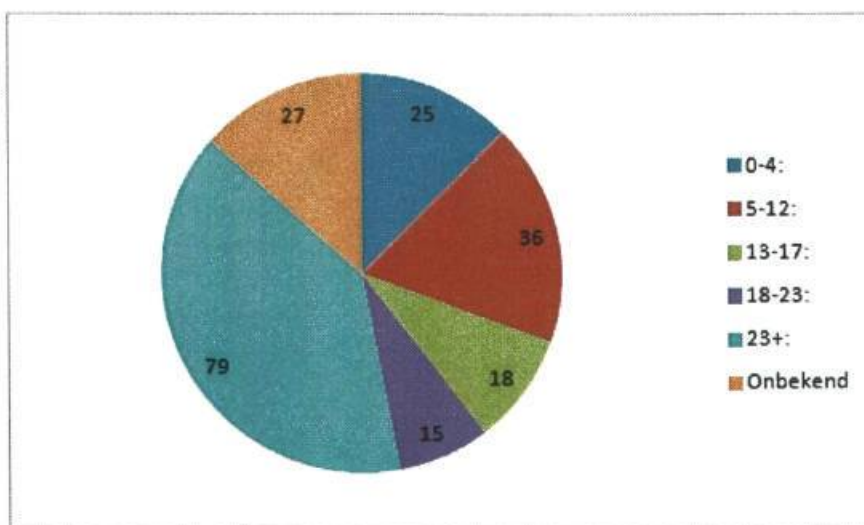
De huizen zijn relatief groot. Er zijn 26 grote eengezinswoningen van ca 100 m². Daarnaast is er gestapelde bouw. In deze hoogbouw zijn portieken die leiden tot de woningen. Deze woningen verschillen van oppervlakte van ca 50 tot 120 m². Er zijn 13 beneden woningen en 32 bovenwoningen. De bruto huur is gemiddeld € 500, waarvan de hoogste €709,05 en de laagste €339,24 bedraagt.

Er staan een aantal (15) prachtige grote eengezinswoningen, met 5 slaapkamers, aan het water. Als de uitstraling en het sociaal beeld van de Doornbosheerd zou verbeteren, zijn deze woningen uitermate geschikt om te verkopen. Uiteraard na verbetering van de economie en de huizenmarkt. Gemiddeld blijven mensen 6 jaar in de Doornbosheerd wonen.

De Heerd in cijfers (okt 2011)

In de Heerd wonen 101 volwassenen en 100 kinderen. Het aantal kinderen is behoorlijk in deze wijk.

Figuur 3: Demografische verdeling Doornbosheerd

Totaal ruim 200 personen, en bijna de helft van de bewoners is onder de 18 jaar.

Huishoudentype in de Doornbosheerd:

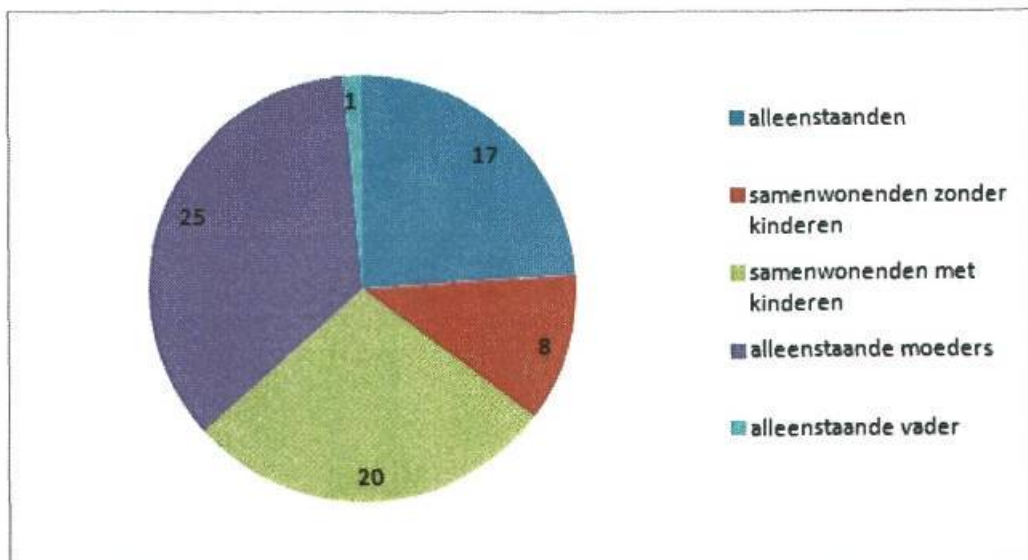
17 alleenstaanden

8 samenwonenden zonder kinderen

20 samenwonenden met kinderen

25 alleenstaande moeders

1 alleenstaande vader

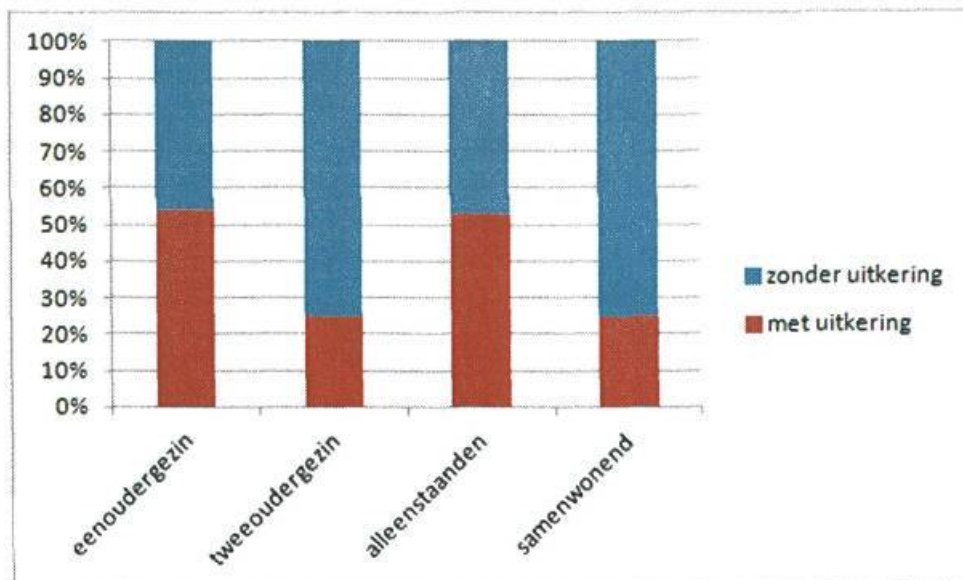
Figuur 1: Huishoudenverdeling Doornbosheerd (totaal aantal huishoudens: 71)

Uitkering:

Van alle huishoudens leven 31 van een sozawe uitkering

Van de 26 eenoudergezinnen hebben 14 een sozawe uitkering en 2 een wao

Van de 20 tweepouder gezinnen hebben 5 een sozawe uitkering en 2 een wajong

Figuur 2: Onderverdeling per type huishouding met of zonder uitkering

VNN heeft 11 cliënten/adressen in de Doornbosheerd.

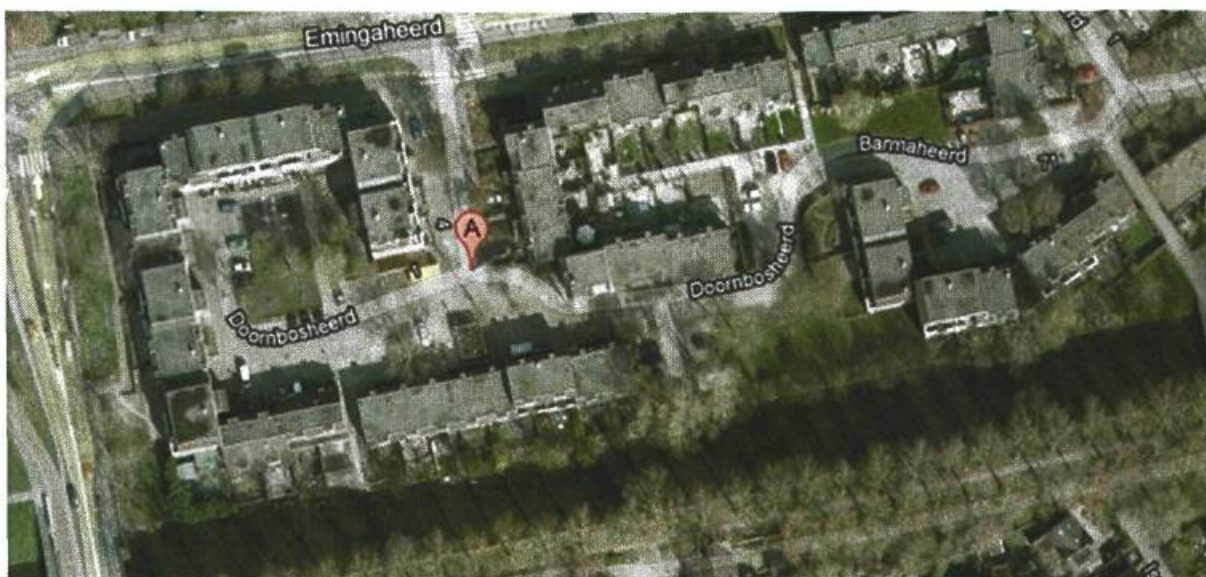
Dit betekent dat deze mensen bekend zijn en een vorm van behandelprogramma volgen. MJD begeleidt 47 bewoners in de Doornbosheerd.

Politie heeft in het afgelopen jaar 63 verschillende meldingen vanuit de Doornbosheerd gehad. Variërend van mishandeling, overlast jeugd, overlast drugs, huiselijk geweld en diefstal. Dit is niet meer dan op andere plekken in de wijk. Opvallend is dat er niet meer meldingen binnen komen dan van elders uit de stad. Reden hiervoor is dat bewoners "meld moe" zijn. Ze geven aan dat het geen zin heeft om te melden. Of zaken worden onderling opgelost.

Huidige fysieke staat van de heerd

De fysieke bouw zorgt er tevens voor dat men continu zicht heeft op elkaar. Het heeft een gesloten karakter. En met de problematiek, die er speelt, en de verschillende leefstijlen van de bewoners is er een slechte leefomgeving ontstaan.

Alle 71 woningen zijn planmatig aangepakt. Dit betekent dat alle sanitair in 2009 en 2010 zijn vernieuwd. Het schilderwerk is aangepakt, en de mechanische ventilatie.

Een schets van de huidige situatie op straat: Bij de ondergrondse container staat altijd grof vuil. De straat is ook bezaaid met zwerfvuil ondanks de wekelijkse opruimrondes van de milieudienst.

Er staan her en der winkelwagens. Auto's rijden hard en hebben weinig zicht op spelende kinderen. Er wordt op straat gesleuteld aan oude auto's. In tuinen staat veel huisraad, grof vuil.

Er zijn veel onderlinge ruzies, schelden en agressie op straat, kinderen tot laat op straat, er wonen veel multi-probleem gezinnen.

Zowel het kinderwerk, als buurtmaatschappelijk werker als CJG medewerkers kennen de bewoners en zijn veel aanwezig. De meeste bewoners in de Doornbosheerd reageren heel primair. Ze klagen veel over hun omgeving maar doen zelf weinig om deze te verbeteren. Ze

geven ook aan dat praten in hun beleving niks oplevert. Het is een negatieve spiraal waarin veel bewoners zich bevinden.

Meldingen

Bij De Huismeesters komen weinig of geen overlastmeldingen binnen. Ook bij de politie zijn er niet meer meldingen dan elders. Er speelt veel "achter de voordeur" problematiek. Tevens komen er regelmatig groepen hangjongeren in de Heerd. Hierdoor ontstaan incidenteel klachten van lawaai, onveilig gevoel en vervuiling (ze urineren in de portieken). Deze jongeren houden zich op in de portieken, de onderdoorgangen of in het speeltuintje. Deze klachten houden vaak op na inzet van wijkagenten en straathoekwerk. Bovendien besluiten veel bewoners om dit niet te melden, uit angst voor represailles.

Wat hebben we tot dusver gedaan en wat zijn de resultaten.

In 2003 is de sociale wijkvernieuwing van Beijum-Oost van start gegaan. Het zgn. interventieteam bestaande uit politie, corporatie, gemeente, mjd en dienst sozawe, pakken het sociale problematiek integraal aan. Het sociale wijkvernieuwingsplan zorgde dat alle neuzen dezelfde kant op wezen. Alle bewoners in 5 heerden; Froukemaheerd, Nyensteinheerd, Wibenaheerd, Ypemaheerd en de Claremaheerd zijn zoveel mogelijk bezocht. Sociale problematiek is destijds geïnventariseerd en met een goed resultaat. Overlastmeldingen verminderde met 70%, uitstraling van de heerden verbeterde (zowel groen als grijs), waardoor bewoners ook weer optimistisch waren over hun leefomgeving.

Echter de Doornbosheerd, Barmaheerd en de Godekenheerd zijn hier niet meegenomen. Dit betekent dat deze heerden niet of nauwelijks zijn aangepakt, zowel op sociaal als op fysiek vlak.

Het buurtteam heeft in de Doornbosheerd wel inzet gepleegd. Met als resultaat dat de hulpvraag van bewoners in kaart zijn gebracht. Bewoners met een "rugzakje" zijn nu bekend. Vanwege onvoldoende juridische gronden kunnen deze bewoners niet worden aangepakt. Uitplaatsing kan alleen met een goed dossiervorming, waarbij meldingen van bewoners noodzakelijk zijn, zoals eerder genoemd zijn deze meldingen er niet.

Tijdsinvestering

Jarenlang is er inzet in de Doornbosheerd door de medewerker wonen. Ondanks het niet melden van bewoners, is er altijd samen gewerkt met verschillende instanties. Zowel op sociaal als fysiek vlak. Voor de medewerker wonen is de schatting dat de tijdsinvestering gemiddeld 2 uur per week heeft gekost de afgelopen jaren.

Fysiek zijn er door De Huismeesters tuinhekken in zowel de Doornbosheerd als de Barmaheerd geplaatst. Er is door de Gemeente een ondergrondse container geplaatst. De Gemeente heeft destijds bovendien de speeltuin in de Doornbosheerd verbeterd en is er een professionele voetbalkooi in de Barmaheerd gerealiseerd door middel van het Nieuw Lokaal Akkoord.

Bij mutatie plaatsen wij specifiek in, d.w.z. dat wij zelf een selectie maken uit woningzoekenden, ter preventie van concentratie van kwetsbare personen. Een aanvraag voor labeling van het gehele gebied is in behandeling.

Fysieke kosten afgelopen jaren

De afgelopen jaren hebben wij geïnvesteerd in de schuttingsplan en ter verbetering van de woonomgeving. Gemiddeld hebben wij een bedrag geïnvesteerd van circa € 35.000.

Sterkten zwakten kansen en bedreigingen

- Sterkten:**
- Fysieke deel wordt aangepakt
 - Samenwerking tussen verschillende partijen
 - Onderdoorgang "Doornbosparadijs"
 - A-sociale cohesie
 - Ruime woningen, nieuwe sanitair, schilderwerk
- Zwakten:**
- Kwetsbare gezinnen
 - Armoede
 - Multi probleem, drugs en alcohol gebruik,
 - Gesloten karakter qua stedenbouw
 - Toekomstverwachting bewoners is slecht
 - Woonomgeving slecht, slechte uitstraling met weinig groen
 - Zwerfvuil
- Bedreiging:**
- Toename huurachterstanden en ontruiming
 - Verhuurbaarheid van de woningen
 - Concentratie kwetsbare personen
 - Onderdoorgangen
 - Hangjongerenproblematiek in de Doornbosheerd
 - Groot aantal kinderen (icm opvoedingsproblematiek)
- Kansen:**
- Integrale aanpak, aandacht voor de buurt door Gemeente en Corporaties
 - Buurtcomité
 - Kinderrijk gebied
 - Inzet van sterke individuen in de heerd
 - Groenvoorziening

Conclusie

Zoals hierboven genoemd zijn maatregelen die we afgelopen tijd en de jaren ervoor genomen zijn niet voldoende gebleken om fysiek en sociaal de Doornbosheerd nog langer beheersbaar te houden. Alle partijen, mjd, politie en corporaties concludeerden dat de inzet, die jarenlang is gepleegd weinig tot geen resultaat heeft opgebracht.

De consequentie is dat de Doornbosheerd op dit moment, op sociaal gebied, de zwakste buurt is in Beijum. En een van de zwakste plekken van ons bezit. Nu ingrijpen is dan ook noodzakelijk, zowel op het fysieke als op het sociale terrein.

Maatregelenpakket:

Fysiek

1. Creëer openheid, de heerd heeft een gesloten karakter. Dit kan door bergingen te verplaatsen en de onderdoorgangen 'logischer' te maken. (zie tekening stedenbouwkundige Rob v. Gemert)
2. Open trappenhuizen, in plaats van de gesloten en donkere trappenhuizen. De 'donkere' trappenhuizen worden vaak gebruikt door de hangjongeren. Galerijen meer overzichtelijk maken door vervangen van muren door eventueel stalen hekken.
3. Verbetering van het groene aangezicht van tuinen. Het plaatsen van hagen langs de tuinen vanaf Doornbosheerd 18, vlakbij de speeltuin. Ook de woningen Doornbosheerd 37,38,39 en 40 hebben een slechte uitstraling. Op termijn zou je deze woningen kunnen gaan verkopen, mits de uitstraling en imago van de Doornbosheerd verbeterd.

Het plaatsen van goed groeiende hagen, geeft de Doornbosheerd een andere uitstraling dan de huidige afscheidingen.

4. Kleurwijziging in de Doornbosheerd, meer kleur en fleur in de heerd maakt de heerd weer aantrekkelijk.
5. Voortuinaanpak; betere handhaving van het onderhoud van de voortuinen.
6. Zwerfvuil is een van de meest voorkomende ergernissen in de Doornbosheerd. Samen met buurtbeheerders, medewerker wonen en wijkbeheerder van de Gemeente moet hiervoor een plan van aanpak worden gemaakt.

Sociaal

1. Integraal sociaal plan van aanpak met thema's als; "achter de voordeur", hangjongeren, financiën, opvoedingsondersteuning, drugsdealers, verslaving, wietplantages... etc.
2. Invoering top 3 stratenaanpak, waarbij alle mogelijke scenario's worden besproken om de meest invloedrijke bewoners (de "rotte" appels in de mand) in de heerd te herplaatsen.
3. Specifieke inplaatsingsbeleid toepassen, en tijdelijke labeling van Doornbosheerd aanvragen..

Financiën en tijdsinvestering

Fysiek; voor het herplaatsen van de bergingen, hagen plaatsen, voortuinplan en dus zoveel mogelijk realiseren van de fysieke maatregelen zijn de totale kosten begroot op **€ 100.000**.

Sociaal: de "extra" tijdsinvestering voor de medewerker wonen zijn voor het 1^e jaar geschat op 80 uur. Dit komt neer op gemiddeld 2 uur per week.

Maatregelenpakket De Huismeesters:

Fysieke aanpak Doornbosheerd

Budget = € 100.000

1. 4 bergingen worden gesloopt en weer herplaatst in overleg met stedenbouwkundige Chris Emaar.(zie tekening stedenbouwkundige Rob v. Gemert)
2. Onveilige onderdoorgang bij Doornbosheerd 37 wordt afgesloten. Nieuwe onderdoorgang creëren volgens tekening.
3. Het vergroten van de tuinen (tuinafscheidingsproject), en plaatsen op de erfafscheiding van hagen volgens tekening.
4. In samenwerking met kunstenaars afsluiten van twee onderdoorgangen, bewoners krijgen hiervoor wel toegang.

Masterplan Doornbosheerd

'Goede schuttingen maken goede buren'

Masterplan Doornbosheerd

'Goede schuttingen maken goede burens'

Auteur: Debora den Haring
opbouwwerk Beijum
Stiel

Maart 2012

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	3
2. Inleiding.....	4
<i>Aanleiding</i>	4
<i>Opzet en doel Masterplan</i>	4
3. Profiel Beijum en de Doornbosheerd.....	5
Beijum.....	5
Aanpak in Beijum.....	5
Profiel Doornbosheerd.....	5
Schoonmaakacties.....	6
Kinderen en jongeren.....	6
Communicatie met bewoners.....	7
4. De Doornbosheerd in cijfers.....	8
Leeftijd bewoners.....	8
Soort huishoudens.....	8
Uitkering.....	9
Zorgsignalen.....	9
5. Multiprobleemgezinnen in de Doornbosheerd.....	10
6. Huidige situatie.....	12
7. Sterkten, zwakten, bedreigingen en kansen.....	13
8. Aanbeveling.....	14
Bijlage 1 Plattegrond Doornbosheerd.....	17
Bijlage 2 Terugblik op kinderwerk in de Doornbosheerd mei-december 2011.....	19
Bijlage 3 OHPKNAP.....	21

1. Voorwoord

Dit plan is geschreven door Stiel opbouwwerk in opdracht van de gemeente Groningen.

De aanleiding voor het Masterplan is dat er al jarenlang inzet in de Doornbosheerd wordt gepleegd, maar dat dit tot nog toe relatief weinig resultaat heeft opgeleverd.

Dit baart diverse professionals in Beijum grote zorgen, vandaar dat ze dringend verzochten om de krachten te bundelen en een Masterplan te schrijven dat samen kan gaan met de (fysieke) Heerdenaanpak. Deze aanpak heeft dus een fysieke en een sociale kant. Dit plan beschrijft de sociale kant. In nauwe samenwerking met de gemeente worden de sociale en fysieke plannen in elkaar verweven.

2. Inleiding

De Doornbosheerd is een plek die iedereen in Beijum kent. Als je voorbijgangers vraagt naar deze bewuste heerd is hun eerste reactie: "Daar is altijd iets aan de hand."

Bewoners uit de heerd zelf denken heel verschillend over hun straat. De één vindt het er prachtig en woont er prima, maar vaker hoor je dat ze er zo snel mogelijk weer weg willen of dat ze hun kinderen niet op straat durven te laten spelen.

In de loop van de jaren zijn er veel hulpverleners in de heerd actief geweest. De politie komt vaak langs en ook de corporatie erkent het als probleemgebied. Tijd voor een drastische aanpak, een aanpak die werkt en bewoners nieuwe kansen geeft.

Aanleiding

Als start van de Heerdenaanpak was er op 22 september 2011 een overleg over de Doornbosheerd tussen diverse werkers in de wijk (politie, corporaties, SKSG, MJD, gemeente Groningen, CJG en Stiel). Dit overleg was georganiseerd om een aanzet te maken voor een sociaal plan voor de Doornbosheerd. Tijdens het overleg is gezamenlijk geconcludeerd dat na jaren inzet er nog steeds weinig in de heerd veranderd is. Er wonen nog steeds veel probleemgezinnen, de sfeer op straat is onprettig, er zijn veel burenruzies en er wonen erg veel kinderen die asociaal gedrag laten zien. De inzet die er gepleegd is, bleek een druppel op de gloeiende plaat.

Opzet en doel Masterplan

Dit plan beschrijft de huidige situatie, gevolgd door een sterke zwakte analyse en daaraan gekoppelde conclusies. Vervolgens volgt er een advies voor de aanpak in de Doornbosheerd.

Centraal in dit plan staat de verbinding tussen de aanpak van de fysieke kant in de heerd, die wordt gemaakt door de gemeente (Heerdenaanpak) en de sociale kant (Masterplan).

Het Masterplan moet leiden tot een aanpak die zorgt voor een verbeterde woonsituatie, meer sociale cohesie en veiligheid in de straat en bovenal, meer perspectief voor al die gezinnen die het niet alleen redden.

3. Profiel Beijum en de Doornbosheerd

Beijum

In het noorden van de stad Groningen ligt de ruim opgezette, kleurrijke gezinswijk Beijum. De wijk werd gebouwd in de jaren zeventig en tachtig van de 20e eeuw. De eerste wijkbewoners betrokken hun nieuwbouwwoning in 1978. Beijum behoort tot de groenste wijken van de stad Groningen. Het ligt aan de ringweg en is omsloten door weilanden. Dwars door de wijk loopt een prachtig wijkpark, de Groene Long.

Karakteristiek voor de wijk is de woonervenstructuur. Er staan relatief veel grotere gezinswoningen; iets meer (sociale) huur dan koop. Er zijn drie grote corporaties actief: De Huismeesters, Nijestee en Patrimonium.

Vergeleken met de rest van de stad wonen in Beijum veel gezinnen met kinderen (bijna 40%). In bepaalde straten zijn er ook veel eenoudergezinnen. Maar liefst 20% van de wijkbewoners is tussen de 0 en 15 jaar oud. Ook wonen er veel jongeren. Slechts 5% van de inwoners is 65 jaar of ouder.

Beijum is kleurrijk, onder andere doordat er veel mensen wonen uit veel verschillende culturen. De groep uit de Antillen is veruit het grootst.

Vooraf in Beijum-Oost zijn er heerden met opvallend veel gezinnen die een inkomen onder of rond het minimum hebben. Er is schuldenproblematiek en er wonen veel multiprobleemgezinnen.

Doordat er in de wijk relatief weinig studenten wonen, is er nauwelijks studentenproblematiek vergeleken met andere wijken van Groningen.

Aanpak in Beijum

In de afgelopen jaren is er al veel veranderd en aangepakt in Beijum in het kader van het interventieteam en de sociale wijkvernieuwing. Heerden als de Wibenaheerd, Barmaheerd en de Godekenheerd zijn door buurtteams bezocht. Bewoners zijn geïnterviewd en heerden en huizen zijn fysiek aangepakt. Ook op sociaal gebied is er veel gebeurd, wat het leven in de heerden aangenamer heeft gemaakt.

Ook in de Doornbosheerd is het buurtteam geweest en is er een plan gemaakt. Toch gaat het, 5 jaar later, nog steeds niet goed in deze heerd. Op basis van de signalen van de afgelopen periode steekt de Doornbosheerd vergeleken bij andere heerden, zoals de Barma- en Wibenaheerd, slecht af. De openbare ruimte ziet er veel slechter uit; veel zwerfvuil, vaak dingen kapot en rommelige afscheidingen bij de voortuinen/voordeuren. Ook is er meer overlast en is er in de heerd fysiek nog niet veel gebeurd. Al deze signalen maakt dat gezamenlijk is gekozen voor een sociale en fysieke aanpak in deze heerd.

Profiel Doornbosheerd

De Doornbosheerd is een straat die je van 2 kanten in kunt inrijden. De straat eindigt op een doodlopend plein omringd met huizen (zie plattegrond *bijlage 1*). Er zijn drie verbindingsgangen (onderdoorgangen).

De Doornbosheerd is gebouwd door woningcorporatie De Huismeesters in de jaren 80 en er staan 71 woningen. Dit zijn allemaal sociale huurwoningen, in tegenstelling tot de ernaast gelegen Barmaheerd, waarbij de laatste jaren veel woningen door de corporatie Nijestee verkocht zijn.

De huizen zijn relatief groot. Er zijn 26 grote eengezinswoningen van circa 100 m². Dit zijn woningen die geschakeld zijn met bovenwoningen. In de hoogbouw zijn portieken die leiden tot de woningen. Dit zijn woningen van 50 tot 120 m² groot. Er zijn 13 benedenwoningen en 32 bovenwoningen. De bruto huur is gemiddeld € 525 (van €339,24 tot € 709,05).

Het ontstaan van de OHPKNAP

Zoals eerder genoemd worden er in de Doornbosheerd al jaren interventies gevoerd door diverse (samenwerkende) organisaties. Deze zijn ontstaan na de huisbezoeken van het buurtteam in oktober 2008. Het ging om huis aan huis interviews waarbij de bewoners werden bevroegd over hun woon- en leefomgeving.

Het resultaat was onder andere dat 25 gezinnen hulpverlening of begeleiding ontvingen van de MJD. Daarnaast hebben corporaties, gemeente, opbouwwerk en hulpverleners met elkaar een plan geschreven, Onze Heerd Past & Knapt Op (OHPKNAP) genoemd. De OHPKNAP belichtte de knelpunten uit de heerd en bevatte een actiepuntenlijst die gezamenlijk uitgevoerd werd. (Zie bijlage 3" OHPKNAP).

In de periode van 2009 t/m 2011 zijn onder andere meerdere bomen na vernieling of verbranding vervangen (oud en nieuw), de speelplaats is met de bewoners samen vernieuwd, en het hek is meerdere malen na vernieling vervangen.

De Huismeesters heeft de onderdoorgangen opgeknapt (netter en veiliger). Deze zijn geschilderd, schoongemaakt en er is verlichting aangebracht. Paden zijn veranderd (om de sluiproute van brommers tegen te gaan).

Vanuit het project Kleurwijk Beijum van Pand49 hangt er sinds 23 februari 2012 een kunstwerk van 3 bij 4 meter in de Doornbosheerd op een voorheen blinde muur.

Schoonmaakacties

Er zijn diverse structurele zwerfvuilacties georganiseerd waarbij buurtconciërges, Werkpro en De Huismeesters samen met kinderen uit de straat wekelijks schoonmaakten. Dit was gekoppeld aan de Parels met ondersteuning van het Kinderwerk. Langzamerhand is dit gestopt. De Milieudienst komt 2 x per week zwerfvuil pikken en de medewerkers ruimen ook wel eens op met de kinderen.

Kinderen en jongeren

Er is een Kinderteam opgezet speciaal voor kinderen van 5 tot 10 jaar. Deze gaan 3 x per week naar Kidsteam de Parels voor activiteiten, maar vooral leren ze sociale basisvaardigheden. De professionals krijgen extra ondersteuning en scholing, omdat de kinderen moeilijk gedrag vertonen door de zware en complexe problematiek binnen de gezinnen waar ze uitkomen.

In 2010 is de onderdoorgang tussen de huisnummers nr. 45 en 48 bebouwd en is er een kinderspeelhuis gecreëerd. Bij de feestelijke opening hebben de kinderen 'Doornbosparadijs' als naam gekozen. Drie maal per week worden er activiteiten georganiseerd onder begeleiding van SKSG. Hierbij wordt outreachend gewerkt. Het buitenspelen, samenspelen, leren omgaan met conflicten en grenzen en het aanleren van sociale vaardigheden zijn hierbij erg belangrijk. De positieve benadering van de kinderen en hun ouders is de basis van het contact. Gemiddeld komen er zo'n 15 tot 20 kinderen per keer met uitschieters van 32 kinderen op één middag.

De meeste kinderen in de heerd zijn weinig tot niet sociaal vaardig. Veel kinderen zijn schuw en angstig. Anderen juist heel druk of agressief. Verhalen over thuis gaan over huiselijk geweld, alcoholmisbruik, drugsgebruik, armoede, dat er soms geen eten thuis is, en angst voor boze ouders. Ook vertellen de kinderen over wat ze zien op straat in hun heerd; zoals ramen die worden ingegooid, ruzies en geweld op straat tussen burens, of een man die dronken op straat ligt.

Van een aantal kinderen is bekend dat zij last hebben van ADHD, PDD-NOS, ontwikkelingsstoornissen of andere verstandelijke beperkingen. (zie bijlage verslag Kinderwerk)

De voetbalkooi in de Barmaheerd is bedoeld voor beide heerden. De voetbalkooi is samen met bewoners tot stand gekomen en feestelijk geopend in de zomer van 2009. Jaarlijks wordt er een voetbaltoernooi georganiseerd voor de kinderen van de beide heerden. Veel kinderen en jongeren

gebruiken de kooi, maar hij levert soms ook strijd op tussen de kinderen. De kooi zou 'geclaimd' worden door de kinderen uit de Barmasheerd aangezien de kooi daar geplaatst is.

Communicatie met bewoners

Op diverse manieren is contact gezocht met de bewoners. De meeste bewoners zijn goed in beeld bij de verschillende professionals van CJG, MJD, SKSG, corporaties en Stiel. Dit vanwege verschillende acties zoals de OHPKNAP, de vlonderaanpak, oud en nieuw in Beijum, kinderwerk en de bouw van het kinderparadijs.

Daarnaast zijn er bewonersavonden georganiseerd (zeer lage opkomst), straatacties zoals de zwerfvuilactie, koffie- en theemiddag met springkussen en er zijn huis aan huis gesprekken gevoerd. Deze acties zijn bijna altijd georganiseerd door één van de samenwerkende partijen als het CJG, SKSG, corporaties of het opbouwwerk. Ook het jongerenwerk en straathoekwerk zijn hierbij betrokken. Het doel van deze acties was het informeren van de bewoners over de op handen zijnde acties in de heerd. Nevendoel was vaak om bewoners betrokken te krijgen en te activeren om zelf mee te denken of te doen in deze projecten.

Er worden vaak kinderactiviteiten op straat gehouden door SKSG en CJG in samenwerking met het opbouwwerk, waar ook ouders op afkomen. Er is veel interactie tussen bewoners en kinderen op straat.

De vlonderaanpak en de verzakte kade: gemeente en corporaties zijn samen met het waterschap bezig met de achterkanten van de woningen. Van het waterschap moeten alle bouwsels in/boven en op het water verwijderd worden. Wat wel mag is een afscheiding naar het water toe. De corporaties pleiten voor één soort afscheiding achter alle huizen langs.

Alle woningen/bewoners hebben een brief over dit onderwerp gehad en zijn bezocht door de corporatie en opbouwwerk. De stand van zaken is dat de bezwaarperiode nu voorbij is. Een aantal bewoners heeft zelf zijn vlonder verwijderd, anderen niet. Het waterschap zal de overgebleven vlonders verwijderen. Individueel worden de zaken verder met de betreffende bewoners afgehandeld.

Bij de verzakte kades wordt nog onderzocht in hoeverre deze te verstevigen zijn en hoe dit bekostigd kan worden.

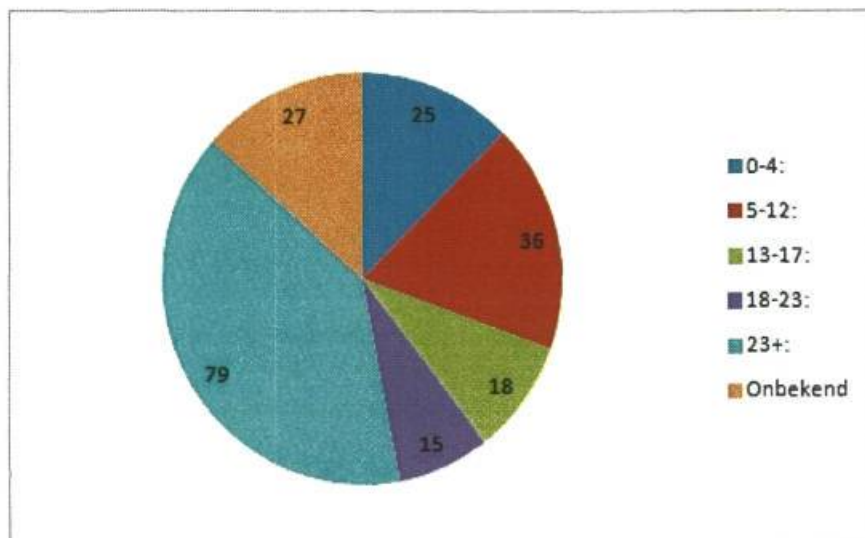
Aansluitend op de aanpak van de achtertuinen is het logisch om ook gelijk met de voortuinen aan de slag te gaan.

De Huismeesters probeert bij mutatie, zelf 'sterke' bewoners te plaatsen. Er is geen officiële labeling in het gebied. De woningen in de Doornbosheerd komen nu al niet op Woningnet. Toch blijkt dit tot nu toe onvoldoende garantie voor het krijgen van geschikte nieuwe bewoners.

Bij de evaluatie van het Buurteam is gezamenlijk besloten dat er bij elke woning die vrijkomt, door De Huismeesters moet worden gekeken welke kandidaten ervoor in aanmerking komen, in samenspraak met andere betrokken partijen zoals politie, hulpverleners en Nijestee.

4. De Doornbosheerd in cijfers

Leeftijd bewoners

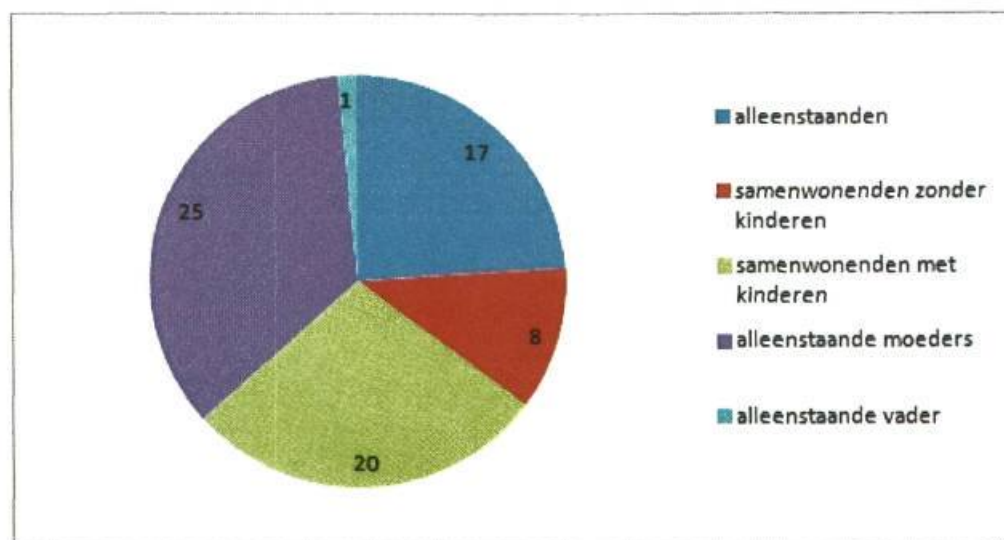

Figuur 1. Demografische verdeling Doornbosheerd (okt. 2011)

De heerd telt 200 bewoners: 121 volwassenen en 79 kinderen.

De helft van hen is onder de 23 jaar.

Soort huishoudens

Figuur 2. Verdeling van de 71 huishoudens Doornbosheerd (okt. 2011)

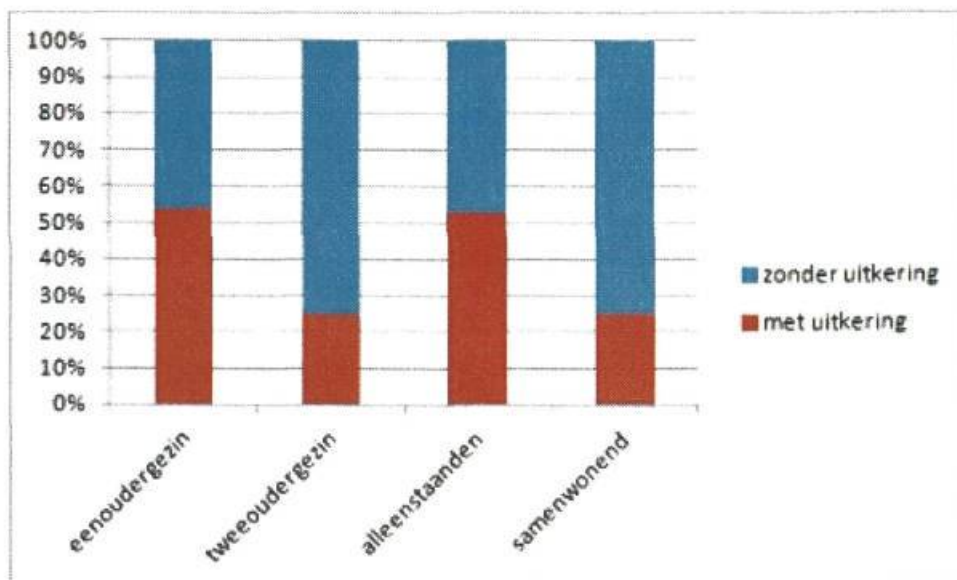
17	alleenstaanden
8	samenwonenden zonder kinderen
20	samenwonenden met kinderen
25	alleenstaande moeders
1	alleenstaande vader

Uitkering

Van alle 71 huishoudens leven 31 van een SoZaWe uitkering.

Van de 26 eenoudergezinnen hebben 14 een SoZaWe uitkering en 2 een WAO.

Van de 20 tweeouder gezinnen hebben 5 een SoZaWe uitkering en 2 een Wajong.

Figuur 3: Onderverdeling per type huishouding met of zonder uitkering

Zorgsignalen

- De Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) heeft 11 cliënten/adressen in de Doornbosheerd. Deze mensen volgen een behandelprogramma na een intake bij de VNN.
- De MJD begeleidt 47 bewoners in de Doornbosheerd, die wonen op in totaal 33 huisadressen. Bij een aantal huishoudens begeleidt de MJD dus meerdere personen. Hierbij gaat het om hulpverlening, informatie en advies, praktische hulpverlening, interventie en bemoeizorg, consultatie en advisering.
- De politie kreeg in 2011 in totaal 63 meldingen vanuit de Doornbosheerd. Het ging hierbij bijvoorbeeld om mishandeling, overlast jeugd, overlast drugs, huiselijk geweld en diefstal. Uit de Doornbosheerd komen gemiddeld genomen niet meer meldingen dan vanuit de rest van de wijk of de stad. Dit betekent echter niet dat er in deze heerd niet veel meer klachten zijn; ze worden alleen niet meer allemaal gemeld. Bewoners vertellen dat ze 'meld moe' zijn. Ze geven aan dat het geen zin heeft om een melding te doen of ze lossen de zaken onderling op.
- Al jaren wordt er vanuit de Doornbosheerd vanuit twee woningen softdrugs gedistribueerd. De verhandeling gebeurt elders. Er is al een aantal keer een inval gedaan waarbij grote hoeveelheden hennep in beslag zijn genomen. Sinds 2 maanden (januari 2012) is er een 3e adres waar drugs aan de deur wordt verhandeld. Volgens de melding gaat het om harddrugs.
- Het CJG en de MJD melden samen in totaal 14 zorggezinnen c.q. multiprobleemgezinnen in de Doornbosheerd.

5. Multiprobleemgezinnen in de Doornbosheerd

Er zijn circa 14 multiprobleemgezinnen in de Doornbosheerd. Deze gegevens staan niet vast maar blijken uit gesprekken met medewerkers van het CJG en de MJD.

Wanneer je praat over multiprobleemgezinnen zijn er diverse definities te vinden. De definitie van het Nederlands Jeugd Instituut is goed bruikbaar en helder:

Een multiprobleemgezin is een gezin van minimaal één ouder en één kind dat langdurig kampt met een combinatie van sociaaleconomische en psychosociale problemen. Het gaat om gezinnen waarin naast problemen met de kinderen ook andere problemen spelen waarvoor hulp nodig is. Bovendien hebben deze gezinnen juist problemen met de hulpverlening, bijvoorbeeld omdat ze hulp afwijzen of voortijdig afbreken, of omdat ze weigeren mee te werken. Kenmerkend voor multiprobleemgezinnen is dat ze zowel problemen hebben in het gezin als problemen met de hulpverlening.

In multiprobleemgezinnen komen problemen voor op vijf gebieden. Meestal hebben de gezinnen op al deze terreinen problemen, al kan de ernst ervan per terrein verschillen.

Het gaat om deze vijf gebieden:

1. het voeren van een huishouding, bijvoorbeeld door een gebrek aan regelmaat, hygiëne, financiële armsgslag of wooncomfort;
2. de maatschappelijke positie van het gezin: bijvoorbeeld armoede en werkloosheid;
3. de opvoeding, bijvoorbeeld pedagogisch onvermogen, verwaarlozing van kinderen of mishandeling;
4. problemen in de individuele ontwikkeling van de gezinsleden, bijvoorbeeld depressies of verslavingen;
5. de relatie tussen de (ex)partners: problemen als gevolg van echtscheiding, onderlinge spanningen of wisselende relaties.

In de Doornbosheerd vinden we veel gezinnen die problemen hebben op een of meer van deze gebieden. Onderstaande casussen geven hiervan een beeld.

Casus A

Het gezin bestaat uit een zwakbegaafde moeder en een vader met een laag IQ, met 5 kinderen in de basisschoolleeftijd. Ze hebben schulden, opvoedproblemen en relatieproblemen.

Er is hulp in het gezin door MJD, Bureau Jeugdzorg en Thuiszorg. Er zijn vermoedens van seksueel misbruik en grensoverschrijdend gedrag, zowel bij de ouders als de kinderen.

Vader is erg onvoorspelbaar, een intrigant en een onrustoker. Hij maakt bijvoorbeeld veel ruzie in de straat. De ouders hebben ook veel ruzie, maar omdat vader kan koken is hij nodig in het gezin. Er zijn veel zorgen om de kinderen. Zij vertonen onaangepast gedrag, er zijn vermoedens van seksueel misbruik en ze zijn bijzonder gericht op eten, ze hebben altijd honger.

Casus B

Het gezin bestaat uit een vader en moeder en 4 kinderen. Ze hebben schulden en relatieproblemen. Van de kinderen zitten er twee op basisschool en twee op voortgezet onderwijs. De vader is verslaafd aan harddrugs en moeder drinkt veel. De moeder is drugskoerier in de stad en de vader handelt in drugs. Hij heeft drugs in huis en is daar al eens overvallen. De ouders willen geen hulp. Vader is erg wantrouwend.

De kinderen verzuimen veel lessen en ze komen nooit buiten. Ze hebben al verschillende basisscholen bezocht. Zodra de school aandachtspunten heeft, hoppen ze naar een andere school. Het CJG en de wijkagent hebben contact met de basisschool, maar daar zijn ze niet echt bezorgd.

Het grootste probleem dat hulpverleners bij deze multiprobleemgezinnen ervaren is dat er - ondanks de vele signalen - geen doorgang vindt in de aanpak. Zo is er een casus waarbij er contact met het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) is geweest. Na een onderzoek concludeerde het AMK echter dat de situatie niet ernstig genoeg is. Hierdoor staan de hulpverleners machteloos en blijft het pappen en nathouden.

6. Huidige situatie

Fysieke bouw

Helaas wonen er aan de Doornbosheerd teveel gezinnen en individuele bewoners met diverse problematiek dicht op elkaar. De meest voorkomende problemen hebben te maken zijn financiële problemen (minima en schulden), psychosociale problemen, opvoedproblemen, drank- en drugsgebruik en geweldsproblemen.

De fysieke bouw zorgt ervoor dat men continu zicht heeft op elkaar. De problemen achter de voordeur vragen al zoveel energie van de bewoners, dat ze de problemen buiten op straat er niet meer bij kunnen hebben. Hierdoor bouwt de problematiek in de straat zich alleen maar verder op. Er zijn te weinig goede voorbeelden, of mensen die durven te klagen.

Situatie op straat

Bij de ondergrondse container staat altijd grof vuil. De straat is ook bezaaid met zwerfvuil ondanks de wekelijkse opruimrondes van de Milieudienst. Her en der staan winkelwagens. Auto's rijden hard en hebben weinig zicht op spelende kinderen. Er wordt op straat gesleuteld aan oude auto's. In tuinen ligt veel huisraad en grof vuil.

Er zijn veel onderlinge ruzies, schelden en agressie op straat, kinderen zijn tot laat op straat.

Contact met instanties

Het is opvallend dat meer dan de helft van alle adressen wel eens contact heeft gehad met de MJD. De contacten verschillen van het helpen invullen van belastingpapieren tot ondersteuning bij ernstige gezinsproblematiek.

Van meerdere gezinnen is bekend dat ze met meer dan 1 instantie contact hebben. Zowel het Kinderwerk, buurtmaatschappelijk werk als CJG-medewerkers kennen de bewoners en zijn veel aanwezig. De meeste bewoners in de Doornbosheerd reageren heel primair. Ze klagen veel over hun omgeving maar doen zelf weinig om deze te verbeteren. Ze geven ook aan dat praten in hun beleving niks oplevert. Het is een negatieve spiraal waarin veel bewoners zich bevinden.

De politie krijgt niet meer meldingen vanuit de Doornbosheerd dan uit andere buurten. Wel ziet de politie veel problematiek achter de voordeur; mishandeling, dealen, en de algemene sfeer is onprettig. De bebouwing is hoog, daardoor is het donker, de onderdoorgangen zijn onaangenaam en er zijn veel onderlinge ruzies (waar weinig of geen meldingen van gedaan worden; bewoners 'lossen' het zelf op).

Kinderen en jongeren

Het Kinderwerk heeft zich deze zomer vanuit de onderdoorgang gericht op buitenspelen. De kinderen hebben zelf vaak geen speelgoed en leren zo samen spelen. Ze leren omgaan met elkaar, worden positief bekrachtigd en krijgen meer zelfvertrouwen. De kinderwerkers kennen de kinderen bij naam en hebben goed zicht op de ontwikkelingen.

Signalen die de kinderwerkers oppakken:

- er is weinig respect voor elkaar en spullen (speelgoed gaat snel stuk)
- ouders slaan elkaars kinderen
- slecht eetgedrag
- veel onderlinge ruzies.

Ook komen er regelmatig groepen hangjongeren in de heerd. Dit leidt tot klachten over lawaai, een onveilig gevoel en vervuiling (ze urineren in de portieken). Deze jongeren houden zich op in de portieken, de onderdoorgangen of in het speeltuintje. Deze klachten houden vaak op na inzet van wijkagenten en straathoekwerk.

7. Sterkten, zwakten, bedreigingen en kansen

Sterkten:

- Fysieke deel wordt aangepakt.
- Samenwerking tussen verschillende partijen.
- Onderdoorgang Doornbosparadijs.

Zwakten:

- Zwakke gezinnen.
- Armoede.
- Multiprobleemgezinnen, drugs- en alcoholgebruik.
- Fysiek dicht op elkaar.
- Huiselijk geweld.

Bedreiging:

- Financiën.
- Aflopende contracten werkers.
- Tijdspad: 1 jaar is te kort voor een kentering.
- Sociale projecten zijn eenmalig en kortdurend. Er is onzekerheid of belangrijke projecten door kunnen gaan.

Kansen:

Bewoners betrekken bij de ontwikkelingen in hun eigen heerd.
Bewoners met talenten op gebied van koken, creativiteit, klussen.
Veel kinderen die graag iets willen doen.
Gemotiveerd team van werkers met kennis van en contacten in de heerd.
Er wonen een aantal sterke individuen.

Conclusies

In deze heerd gaat het op sociaal gebied al jaren niet goed.

- Relatief veel bewoners met een uitkering of laag inkomen.
- Relatief veel bewoners zonder zinvolle dagbesteding.
- Er wonen verhoudingsgewijs veel multiprobleemgezinnen die de buurt 'onveilig' maken.
- De sfeer op straat is onprettig, er zijn veel burenruzies, met zit op elkaars lip, er is weinig plek op te spelen of buiten te zijn en er wonen erg veel kinderen.
- Er wordt gedeald vanuit verschillende huizen waar de politie niets aan kan doen.
- Er zijn regelmatig groepen hangjongeren.
- Er liggen veel zwerfvuil en winkelwagens.
- Er zijn veel gezinnen met opvoedproblemen.
- Er zijn veel bewoners met financiële problemen.
- Het vertrouwen in instanties is zeer laag.

Wat vooral opvalt aan de inzet van de afgelopen jaren is dat er veel gebeurd is, maar voornamelijk incidenteel en met onvoldoende effect.

8. Aanbeveling

Om deze Heerd daadwerkelijk zowel fysiek als sociaal te verbeteren is er een integrale aanpak voor een aantal jaren nodig, met gedreven, gespecialiseerde werkers. Vaste gezichten die de bewoners kennen en vertrouwen. Hierbij is het belangrijk dat inzichtelijk wordt wie de bewoners van de Doornbosheerd zijn en wat hen drijft. Hun problemen moeten worden aangepakt en hun talenten benut.

Om dit te bereiken adviseert Stiel de volgende aanpak, waarvoor het buurtteam huisbezoeken gaat doen en interventies op straatniveau plaatsvinden. De verschillende instanties schrijven een gezamenlijk plan van aanpak. De basis van dit plan bestaat uit twee noodzakelijke pijlers:

- dat de verschillende partijen het plan dragen.
- dat het plan doorzettingsmacht bevat.

Deze laatste is een belangrijke randvoorwaarde voor succes, maar voornamelijk geen realiteit. Ook moet er sprake zijn van een meerjarige aanpak, zodat er structurele effecten merkbaar zijn.

Binnen de aanpak zijn er 4 hoofdthema's:

1. Veiligheid

Het drugsdealen vanuit verschillende woningen moet aangepakt worden. Veiligheid op straat moet verbeteren; onderdoorgangen en portieken moeten worden aangepakt, de speelplekken voor kinderen moeten veilig zijn en uitnodigend.

De verkeerssituatie moet aangepakt worden, de inrichting van de openbare ruimte in de Heerd moet opnieuw worden bekeken, met name rond het spelen, parkeren en groen.

Labeling vanuit de corporatie. Bij nieuwe plaatsingen van bewoners gaan de werkers en politie met elkaar in overleg.

2. Welzijn

Door 71 huisbezoeken komt goed in beeld welke gezinnen in de heerd ondersteuning nodig hebben. Daarnaast moet ook in kaart gebracht hoe bewoners het wonen in de heerd zelf ervaren. Het gaat onder andere om de vragen: Wie wil er echt weg en waarom? Wie willen er blijven, wat zien zij zelf als problemen en welke oplossingen kunnen zij aandragen?

Het fysieke plan moet werken als een stimulans om de bewoners enthousiast en betrokken te maken bij de op hand zijnde veranderingen in de heerd.

Verder moet er een aanpak komen voor 3 gezinnen die met hun gedrag al vele jaren voor overlast in de buurt zorgen. En 11 andere multiprobleemgezinnen moeten ondersteuning krijgen met een speciale multiprobleem-aanpak, waarbij gezinscoaches een vergaand mandaat krijgen.

3. Opvoeding

Opvoedondersteuning is een belangrijk aspect in het geheel. Het CJG is nu al betrokken bij veel gezinnen en signaleert grote problemen. Dit kan meegenomen worden in de multiprobleem-aanpak. Hierbij is het belangrijk dat de gespecialiseerde professionals in de heerd blijven werken, zodat de kinderen in beeld zijn en blijven.

4. Dagbesteding en financiële situatie van bewoners

50% van de bewoners zijn afhankelijk van een uitkering, zij hebben geen dagbesteding. Zij hebben kansen nodig op de sociale ladder, zodat zij geactiveerd kunnen worden, waardoor participatie en betrokkenheid bij hun eigen leefomgeving tot stand kan komen.

Er moet meer contact komen met uitkeringverstrekken instanties zoals SoZaWe, om te kijken op welke manier bewoners mee kunnen doen aan trajecten om weer actief te worden.

Randvoorwaarden

Om te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak dat gedragen en uitgevoerd wordt door de betrokken partijen zijn er belangrijke randvoorwaarden:

1. Heldere rollen en taakverdeling.
2. Een eenduidig beleid onder de samenwerkingspartners.
3. Heldere en transparante communicatie.
4. Voldoende budget, voor zowel het fysieke als een sociale aanpak.
5. Mandaat voor hulpverleners die de multiprobleemgezinnen begeleiden.
6. Draagvlak bij samenwerkingspartners.

Bijlage 1 Plattegrond Doornbosheerd

Doornbosheerd, donker gearceerd is gemeentegrond

Bijlage 2 Terugblik op kinderwerk in de Doornbosheerd mei-december 2011

Inleiding

In de Doornbosheerd wonen bijzonder veel kinderen. Dit zijn er 79 in de leeftijd van 0 t/m 23 jaar. In verhouding tot andere heerden is dit zeer hoog. Daarnaast zijn er veel problemen in de Doornbosheerd, veel overlast, schuldenproblematiek, drukgebruik en handel, alcoholmisbruik en veel multiprobleem gezinnen. Al deze zaken hebben onder andere geleid tot het door het wijkteam gefinancierde kinderwerk in de Heerd.

Terugblik op het afgelopen jaar:

Het kinderwerk in de Doornbosheerd is gestart in mei 2011. Bij de start waren er nog geen vaste medewerkers en was het zoeken naar de juiste methode om het spelen op straat te bevorderen en het bereiken van de kinderen. Er werd 2 keer per week met de kinderen op straat gespeeld. Zo werd er gevoetbald, blikspuit gespeeld, gehinkeld zwerfvuil opgeruimd enz.

Rond de zomervakantie namen 2 vaste werkers de werkzaamheden over. Het kinderwerk nam duidelijkere vormen aan. Zo is in die periode ook de onderdoorgang "het Doornbosparadijs" geopend. De kinderwerkers kenden de kinderen uit de heerd al en konden snel inspelen op vragen en problemen die speelden. Ook de ouders lieten zich vaak zien en met hen werd een vertrouwensband opgebouwd.

2 keer per week waren de kinderwerkers aanwezig en gemiddeld kwamen er zo'n 15 tot 20 kinderen per keer met uitspatters van 32 kinderen op één middag.

Het buitenspelen, samenspelen, leren omgaan met conflicten en grenzen en het aanleren van sociale vaardigheden zijn dan erg belangrijk. De positieve benadering van de kinderen en hun ouders is de basis van het contact.

Na de zomervakantie is het kinderwerk 4 keer per week aanwezig. De kinderen zijn vertrouwd met de werkers en vertellen steeds meer over hun thuis situaties. Er worden signalen opgevangen waar actie op ondernomen is.

Na de herfstvakantie zijn de kinderwerkers weer 2 keer per week aanwezig. Met slecht weer gaan de kinderen mee naar de sporthal voor de sportinstuif van B-slim. Hier kunnen ze hun energie kwijt.

De feiten:

Aantal kinderen in de Doornbosheerd			bereik kinderwerkers		
0 - 4	jaar:	25	10	peuters	40%
5 - 12	jaar:	36	29	kinderen	80%
13 - 17	jaar:	18	12	kinderen	66%
18 - 23	jaar:	15	0	kinderen	0%

Hiermee wordt aangegeven dat de kinderwerkers 51 kinderen uit de Doornbosheerd persoonlijk kent en ze regelmatig ziet bij het kinderwerk.

Verreweg de meeste kinderen die het kinderwerk kent zijn van Nederlandse afkomst. Daarnaast zijn er kinderen van Antilliaanse, Surinaamse, Arubaanse, Turkse en Marokkaanse afkomst.

De problemen en sociale achtergrond van de kinderen:

De meeste kinderen in de heerd zijn weinig tot niet sociaal vaardig. Veel kinderen zijn schuw en angstig. Anderen juist heel druk of agressief. Verhalen over thuis gaan over huiselijk geweld, alcoholmisbruik, drugsgebruik, armoede, soms is er geen eten thuis, angst voor boze ouders. Maar ook vertellen de kinderen over wat ze zien op straat in hun heerd; er worden wel eens ramen in gegoid, ruzies en geweld op straat tussen burens, een man die dronken op straat lag enz.

Van een aantal kinderen is bekend dat zij last hebben van ADHD, PDD-NOS, ontwikkelingsstoornissen, verstandelijke beperkingen.

Toekomst van het kinderwerk in de Doornbosheerd:

Zowel de kinderen als de ouders geven aan dat het kinderwerk erg belangrijk voor ze is. Kinderen krijgen positieve aandacht en leren op sociaal en cognitief gebied. Ouders geven aan dat hun kinderen veel leren en beter met elkaar omgaan.

Sommige ouders geven aan niet te weten hoe ze het moeten redden zonder het kinderwerk. Voor hen is het een houvast in de week waardoor de week meer structuur en rustpunten heeft.

Ook is de voorbeeldfunctie van de kinderwerkers erg essentieel. Het omgaan met conflicten en het aangeven van grenzen aan kinderen is een essentieel onderdeel in de opvoeding. Helaas komen veel ouders daar zelf niet aan toe. Ze hebben geen overwicht en laten veel gebeuren. Kinderwerkers laten zien hoe het ook kan.

Hanneke Fijen	SKSG
Debora den Haring	Stiel

Voorstel opknop-plan Doornbosheerd / Barmaheerd:

Onze Heerd Past & Knapt Op

Project : OHPKNAP Dat Knapt Op!

Datum: 16 juni 2008
Van: Irma Zijlstra & Liesbeth Stoker & Hamid El Hami
(Stadsdeelcoördinatie/De Huismeesters)
Voor: Het wijkteam 17 juni 2008

Inleiding en Knelpunten

Sinds de herfst van 2007 wordt in de Doornbosheerd / Barmaheerd gewerkt aan de sociale problematiek in deze Heerden. Deze problematiek is groot en complex.

Er is sprake van multi-problem-Heerden. Hiervoor is in Beijum de buurtteam-aanpak ontwikkeld. Een intensief samenwerkingsverband, direct gericht op actieve hulpverlenings-aanpak en aanbod, danwel politie-inmenging of OGGZ-aanpak, of mogelijke woningcorporatie - aanwijzings-of uitwijzingsbeleid.

De MJD, Stiel, OGGZ, Woning-corporaties DHM en Nijestee, het OKC, Politie en RO/EZ (SDC, stadsbeheer en MD) werken hier nauw samen. Naast de aanpak van sociale problematiek, is aanpak van de fysieke woonomgeving van belang.

Door deze aanpak is er ingang bij bewoners achter de voordeur, waarbij er een directe relatie van medewerking en verantwoordelijkheid van bewoners kan ontstaan voor de eigen omgeving. Dit is hard nodig! De verloedering, agressie, wantrouwen, multi-problematiek slaat hier hard om zich heen. Ook is er sprake van onderhoudsachterstand, zowel in de omgeving als aan de woningen, met name in de Doornbosheerd.

Fout!

Voor de Doornbosheerd heeft Rob van Gemert (RO/EZ) een concept herinrichtingsplan opgesteld, geënt op zijn visie op Beijum als geheel, namelijk de versnippering van alle mogelijke functies op te heffen, en opnieuw te groeperen.

De opbouw in Heerden is zowel de kracht als de zwakte van Beijum.

De Heerden in Beijum zijn door de jaren heen versnipperd geraakt, groen is her en der

verspreid, parkeren kan bijna overal, er zijn veel plaatsen met onduidelijke erfafscheidingen, schuttingen staan verspreid op gemeente-gronden, mooie plekken aan het park, het water en de randen van Beijum worden niet benut.

Dit zien we ook aan de Doornbosheerd / Barmasheerd. Aan de ene kant is het een informele, groene woonomgeving, met een huiselijk, geborgen karakter met een groene plek aan het water. Aan de andere kant zien we onveilige onderdoorgangen, een chaos aan erf afscheidingen, achterstallig onderhoud, en een gebrek aan goede & veilige speelruimtes. De Doornbosheerd-aanpak van Rob van Gemert met nieuwe herinrichting van het groene parkje aan het water, groepering van parkeren, een afsluiting tussen Barmasheerd en Doornbosheerd is geraamd op: 1,2 miljoen euro.

Om in aanmerking te komen voor NLA-gelden is dit een grote som geld.

Vooraf met het oog op de andere 9 thema's die leven in Beijum.

Voorstel is nu: een gefaseerde aanpak. Nog voor de zomer 2008 willen we starten met fase 1.

Aanpak

Fase 1:

Aanpak van fysieke woonomgeving van de Doornbosheerd, met een aantal kleinere ingrepen in de Barmasheerd.

De aanpak richt zich met name op aanpak achterstallig onderhoud van zowel gemeente als corporatie,

Daarnaast een aantal mooie, kleinschalige ingrepen in de woonomgeving realiseren, met bewoners.

Het benutten van de mooie waterkanten, kleur aanbrengen aan de woningen en omgeving, speelruimte voor kinderen optimaliseren, onderdoorgangen veiliger maken.

Kortom: een aantal intensieve omgevings projecten met bewoners van de Heerd zelf, in samenwerking met andere Beijumers.

Concreet

1. Achterstallig onderhoud woningen en woonomgeving aanpakken gemeente/corporatie
2. Met bewoners bankje en zandbak opknappen in de Barmahaerd
3. Speelruimte voor de jeugd optimaliseren met de jeugd zelf;
voetbalgelegenheid maken, met het zwerfvuilteam plan maken voor hun eigen speelmogelijkheden.
4. Onderdoorgangen veiliger maken; per onderdoorgang maatwerk leveren.
Samen met kunstenaars en bewoners een plan opzetten. Eventueel verlichting aanbrengen, nieuw gekleurde tegels aanbrengen
5. Rust in de ruimte aanbrengen, meer eenheid in overgangen openbaar-privé.
Groene erfafscheidingen aanbrengen.
Opruimen afval in voortuintjes (is gemeentegrond)
Het maken en realiseren van schuttingen- en erfafscheidingenplan samen met bewoners, Eventueel de bergruimte weghalen bij ingang Doornbosheerd
6. Schuttingen weghalen bij de onderdoorgangen naar het water, nieuwe inrichting aan de waterkant realiseren, met eigen tuintjes voor kinderen. Voorstel is om dit met zwerfvuilteam te doen, met ondersteuning van OKC en de vensterschool.
Oa. inrichting tuin bij waterkant huisnr. 35 Stichting Regenboog, en bij nr. 45/46 het ontwikkelen van een multifunctionele ruimte waar oa. speeltoestellen worden gestald, en waarbij de ruimte ingezet kan worden voor activiteiten voor de buurt, bijv. een loket voor ijSCO's in de zomer, een afgifte punt voor tuingereedschap, het uitvoeren van diverse klussen tbv. van de buurt en de leefbaarheid.
7. realisatie huis voor tienermoeders; project De Huismeesters

1. Achterstallig onderhoud woningen en woonomgeving

Voor wat hoort wat. Starten met onderhoud, gelijk hieraan koppelen dat gemeente en corporatie veranderingen willen in de Heerd, waarbij inzet bewoners noodzakelijk is.

Kosten bij benadering: Onbekend (in principe niet voor NLA)

2. Met bewoners bankje en zandbak opknappen

In de Barmahaerd heeft een drietal bewoners aangegeven zelf – met ondersteuning - het bankje en de zandbak op te willen knappen: bankje schuren & beitsen en van de zandbak weer een bruikbare zandbak maken of een bloemenbak.

Met dit initiatief kunnen we op korte termijn en relatief simpel en goedkoop een belangrijk signaal afgeven in de buurt: eigen bewoners dragen samen zorg voor de openbare ruimte.

Kosten bij benadering: € 1000,-

3. Spelen in de buurt

In beide Heerden wonen zowel jonge als oudere kinderen die veel op straat zijn.

Momenteel zijn een aantal speelplekken in de buurt. Er wordt veel gevoetbald op straat. In de buurt heeft de jeugd 60 handtekeningen opgehaald om te pleiten voor een voetbalkooi aan de Barmaheerd. Deze investering is op deze schaal niet mogelijk.

Het plaatsen van voetbaldoeltjes is een optie, en een gezamenlijk speel plan met kinderen opstellen.

Een plek waar speeltoestellen kunnen worden opgeslagen, bijv. skelters ea. Speelelementen. Voorstel: samen met de jeugd voetbaldoeltjes plaatsen + speelplan opstellen en uitvoeren

Kosten bij benadering: € 20.000,-

4. Onderdoorgangen veiliger maken

In de Doornbosheerd is sprake van drie onveilige onderdoorgangen. Deze onderdoorgangen willen we een veiliger uitstraling geven. Per onderdoorgang wordt maatwerk geleverd.

Het voorstel is:

Een buurtproject met kunstenaars en een aantal bewoners uitvoeren waarbij veiligheid, duurzaamheid, verlichting, kleurrijk voorop staan

Kosten bij benadering: € 30.000,-

5. Rust in de ruimte aanbrengen

De kleine voortuintjes met veel afval, en een grote diversiteit aan erfafscheidingen schept een chaotische uitstraling. Dit komt o.a. door een diversiteit aan schuttingen en erfafscheidingen. In overleg met de corporaties wordt een plan voor meer eenheid in erfafscheidingen gemaakt.

Kosten bij benadering: € 40.000,-

6. Waterkanten benutten, openbaar maken

Schuttingen weghalen bij:

a. de onderdoorgangen naar het water, nieuwe inrichting aan de waterkant realiseren, met eigen tuintjes voor kinderen. Voorstel is om dit met zwerfvuilteam te doen, met ondersteuning van OKC en de vensterschool.

Nieuwe inrichting tuin bij waterkant huisnr. 35 Stichting Regenboog

b. de schutting bij nr. 45/46 weghalen, een plan ontwikkelen voor een multifunctionele ruimte welke ten goede komt voor de kinderen en de buurtbewoners.

Dit plan wordt ontwikkeld door: woningcorporatie DHM, ism SDC en opbouwwerk, CJG en SKGSG.

Kosten bij benadering: € 10.000,-

7. realisatie huis voor tienermoeders; project De Huismeesters

Kosten onbekend

TOTALE INZET PROJECT OHPKNAP: € 100.000,-

Fase 2

8. Ontkoppeling Doornbosheer- Barmaheerd

9. Versterken groenruimtes

10. Aanpak parkeren: harder aanpakbeleid, en nieuwe inrichting parkeerruimte

8. Ontkoppeling Doornbosheerd- Barmaheerd

Je kunt nu met de auto van de Doornbosheerd naar de Barmaheerd rijden en omgekeerd.

Dit veroorzaakt veel autoverkeer door de hele buurt. Voorstel is om deze doorgang ongedaan te maken. Bewoners kunnen dan alleen vanuit de eigen Heerd de ringweg Beijum op.

Hiervoor krijgt deze buurt meer rust en veiligheid voor kinderen voor terug.

Kosten globale benadering: € 400.000,-

9. Versterken groenruimtes en waterkanten

In de Doornbosheerd liggen twee grotere groenruimtes aan het water.

Deze plekken als mooie, parkachtig gebied aanleggen waarbij ook waterkant benut wordt.

Kosten globale benadering: € 200.000,-

10. Parkeren

In de buurt zijn veel kleine parkeerplekken die het chaotische beeld versterken. Bovendien parkeren sommige bewoners hun auto's buiten de parkeerplaatsen.

Voorstel: nieuwe inrichting parkeerplekken

Kosten globale benadering: € 200.000,-

TOTAAL € 800.000,-

Masterplan Doornbosheerd deel 2; Het uitvoeringsplan

Inleiding: Als logisch vervolg op de analyse en de constatering die gemaakt zijn door het opbouwwerk van Stiel (masterplan Doornbosheerd) is dit uitvoeringsplan geschreven. In het uitvoeringsplan staat beschreven welke partijen met elkaar aan de slag moeten gaan om per thema de doelstellingen te halen.

Dit plan bestaat uit de aanbevelingen vanuit het opbouwwerk, de constatering en daarna conclusies uit het masterplan. Daarna volgen de acties, per thema. Tot slot worden de randvoorwaarden nog maals genoemd. Zonder deze randvoorwaarden is een dergelijke aanpak niet haalbaar.

Aanbeveling van het 1^e deel:

Om deze Heerd daadwerkelijk in zowel fysieke als sociale staat te verbeteren is er een integrale aanpak nodig voor een aantal jaren, met gedreven, gespecialiseerde werkers. Vaste gezichten die de bewoners kennen en vertrouwen. Hierbij is het van belang dat inzichtelijk wordt wie deze bewoners zijn en wat hen drijft. Hun problemen moeten worden aangepakt en hun talenten benut. Hiervoor zal het buurtteam huisbezoeken gaan doen en interventies op straat niveau. Door de verschillende instanties wordt een gezamenlijk plan van aanpak geschreven wat gedragen wordt door de verschillende partijen. Een belangrijk element in deze aanpak is doorzettingsmacht. Dit is een belangrijke randvoorwaarde voor succes, maar vooralsnog geen realiteit. Ook moet sprake zijn van een meerjarige aanpak, zodat er structurele effecten merkbaar zijn.

Constateringen

In deze heerd gaat het op sociaal gebied al jaren niet goed.

- De hoogbouw rondom het plein geeft een onprettige sfeer, men zit op elkaars lip en heeft weinig ruimte om te spelen of buiten te zijn.
- Relatief veel bewoners met een uitkering of laag inkomen
- Relatief veel bewoners zonder zinvolle dagbesteding
- Er wonen verhoudingsgewijs veel Multi problem gezinnen die de buurt "onveilig" maken.
- De sfeer op straat is onprettig, er zijn veel burenruzies en er wonen erg veel kinderen.
- Er wordt gedeald vanuit verschillende huizen waar politie niets aan kan doen.
- Er zijn regelmatig groepen hangjongeren
- Er ligt veel zwerfvuil en winkelwagens
- Er zijn veel gezinnen met opvoedproblemen
- Er zijn veel bewoners met financiële problemen
- Het vertrouwen in instanties is zeer laag

De conclusie is dat er in de Doornbosheerd gewerkt moet worden aan:

- de veiligheid in de Heerd,
- het welzijn van bewoners (dit moet in kaart gebracht worden en op belangrijke punten verbeterd worden)
- De opvoedingscapaciteiten van ouders in de Heerd moeten versterkt worden
- Er moet aandacht besteed worden aan een zinvolle dagbesteding van bewoners.

Uitvoeringsplan per thema

Er zijn 4 hoofdthema's te benoemen: veiligheid, welzijn, opvoeding en dagbesteding.

Deze worden hieronder uitgewerkt per thema en hierbij wordt aangegeven welke partijen betrokken moeten worden.

- Thema Welzijn:** Op het gebied van welzijn moeten er diverse acties ondernomen worden op verschillende gebieden. Het uitgangspunt is om dit zoveel mogelijk met de bewoners uit de Heerd te doen.
 Op het gebied van de hulpverlening zijn betrokken het MJD, CJG, VNN, OGGZ netwerk.

Resultaten	Indicatoren
1. Er ligt een sociaal plan voor de Heerdenaanpak, wat verder wordt uitgewerkt. De verschillende professionals en betrokken bewoners ontwikkelen en verdiepen het plan op verschillende thema's, om de betrokkenheid bij de heerd te vergroten.	<p><i>Bereik:</i> alle betrokken professionals en minimaal 30% van de bewoners zijn betrokken bij het maken van een gezamenlijk plan. <i>Tevredenheid:</i> betrokken professionals en bewoners zijn tevreden over het gemeenschappelijke plan van aanpak. <i>Doel:</i> er ligt een plan van aanpak dat gedragen wordt door de betrokken professionals en bewoners. <i>Inhoud:</i> in samenwerking met betrokken professionals en bewoners een plan maken voor de Heerdenaanpak.</p> <p><i>Taakverdeling:</i> opbouwwerker is trekker. <i>Betrokken:</i> Stiel, MJD, corporaties, gemeente, CJG, SKSG en bewoners. <i>Planning:</i> eerste kwartaal.</p>
2. Doormiddel van 71 huisbezoeken goed in beeld krijgen welke gezinnen in de Heerd ondersteuning nodig hebben. Daarnaast ook in kaart brengen hoe bewoners het wonen in de Doornbosheerd zelf ervaren, oa wie wil er echt weg, waarom, wie willen er blijven en wat zien zij zelf als problemen en welke oplossingen kunnen zij aandragen.	<p><i>Bereik:</i> 70% van de bewoners zijn bezocht door het buurtteam <i>Tevredenheid:</i> bewoners zijn tevreden over het fysieke plan en hun eigen inbreng <i>Doel:</i> Doormiddel van het fysieke plan bewoners enthousiast en betrokken maken bij de op hand zijnde veranderingen in de Heerd Nevendoel is het inventariseren van welke gezinnen extra ondersteunen nodig hebben.</p> <p><i>Inhoud:</i> huisbezoeken</p> <p><i>Taakverdeling:</i> opbouwwerker is trekker. <i>Betrokken:</i> buurtteam Beijum <i>Planning:</i> mei, juni 2012</p>
3. Op basis van een gezamenlijk plan is er een speelplekkenteam in de Doornbosheerd opgezet en uitgevoerd.	<p><i>Bereik:</i> minimaal 5 bewoners doen en denken mee in het speelplekkenteam <i>Tevredenheid:</i> De bewoners voelen zich gehoord en kunnen hun wensen kenbaar maken. Ze zijn tevreden over de resultaten en uitgevoerde acties. <i>Doel:</i> bewoners betrekken bij het inrichten van de speelplekken in de Doornbosheerd.</p>

	<p><i>Inhoud:</i> speelplekkenteam opzetten.</p> <p><i>Taakverdeling:</i> opbouwwerker, Rob van Gemert.</p> <p><i>Betrokken:</i> bewoners, MJD, buurtwerkers, woningcorporaties.</p> <p><i>Planning:</i> mei, juni, juli 2012</p>
4.	<p>In de Doornbosheerd is een beheerteam van Heerdbewoners, dat zich samen met het kinderwerk richt op zwerfvuiloverlast. Het beheerteam heeft een wekelijks zwerfvuilrondje waarbij de kinderen worden gestimuleerd om mee te helpen. Er is veel minder zwerfvuil en bewoners worden aangesproken op hun gedrag.</p> <p><i>Bereik:</i> minimaal 5 bewoners vormen het beheerteam onder begeleiding van de conciërges van de huismeesters.</p> <p><i>Tevredenheid:</i> bewoners zijn over het algemeen meer tevreden over hun leefomgeving.</p> <p><i>Doel:</i> bewoners worden geactiveerd zich in te zetten voor hun leefomgeving en worden zich bewuster van de effecten van een opgeruimde buurt.</p> <p><i>Inhoud:</i> opzetten en uitvoeren van een kinderzwerfvuilteam in de Doornbosheerd, samen met actieve bewoners.</p> <p><i>Taakverdeling:</i> samen met het kinderwerk en CJG zet de opbouwwerker dit team op.</p> <p><i>Betrokken:</i> corporatie, CJG, SKSG.</p> <p><i>Planning:</i> doorlopend</p>
5.	<p>In de Doornbosheerd zijn activiteiten georganiseerd gericht op de sociale cohesie, zoals een straatspeeldag, buurtbarbecues en sportmiddagen.</p> <p><i>Bereik:</i> Er worden minimaal 3 activiteiten georganiseerd samen met de bewoners.</p> <p><i>Tevredenheid:</i> bewoners vinden het prettig om samen activiteiten op te zetten en leren zo hun burens beter kennen.</p> <p><i>Doel:</i> Heerdbewoners ontmoeten elkaar tijdens de verschillende buurtactiviteiten en pakken waar mogelijk zaken samen op.</p> <p><i>Inhoud:</i> bewoners ondersteunen bij het opzetten van verschillende activiteiten rond ontmoeting, zoals een straatfeest, spelactiviteiten en barbecues.</p> <p><i>Taakverdeling:</i> opbouwwerker en buurtwerker zetten samen met bewoners een plan op.</p> <p><i>Betrokken:</i> MJD, CJG, SKSG, de Huismeesters</p> <p><i>Planning:</i> mei tot november 2012.</p>
6.	<p>Aanpak van een beperkt aantal gezinnen (3) die met hun gedrag al vele jaren zorgen voor overlast in de buurt.</p> <p><i>Bereik:</i> 3 gezinnen worden (binnen Beijum?) herplaatst, begeleid en gevolgd. Sterke "voorbeeld gezinnen" worden gestimuleerd om in de Heerd te gaan wonen.</p> <p><i>Tevredenheid:</i> De rust keert weer terug in de Heerd, er zijn minder aanvaringen en ruzies op straat.</p> <p><i>Doel:</i> 3 overlast gezinnen een kans geven met een nieuwe start in een andere buurt. Rust creëren in de Doornbosheerd.</p> <p><i>Taakverdeling:</i> Corporaties coördineren dit proces</p> <p><i>Betrokken:</i> opbouwwerk, MJD</p> <p><i>Planning:</i> zsm</p>
7.	<p>Andere Multi problem gezinnen (11) ondersteunen met een speciale multi-probleem aanpak; inzet van gezinscoaches</p> <p><i>Bereik:</i> Gezinnen worden beter begeleid, krijgen goede hulp</p> <p><i>Tevredenheid:</i> gezinnen voelen zich geholpen en veroorzaken daardoor minder overlast</p>

<p>met vergaand mandaat. Opmerking vanuit stiel; criteria Multi problem gezinnen moet omschreven worden. Het CJG en MJD leveren huisnummers, namen en informatie over deze gezinnen aan! Nb dit is nog niet gebeurd.</p>	<p>Doel: Multi problem gezinnen versterken, ondersteunen en begeleiden <i>Taakverdeling:</i> Het CJG en MJD hebben hierin een trekkers rol. Zij kennen de gezinnen en hebben ingang. <i>Betrokken:</i> andere hulpverleningsinstanties <i>Planning:</i> Zodra de huisbezoeken zijn afgerond ca juni 2012</p>
<p>8. Labeling moet gerealiseerd vanuit de corporatie. Bij nieuwe plaatsingen van bewoners altijd in overleg met het buurtteam. Het is van groot belang dat de corporatie een periode van 3 jaar aanhoud om sterke bewoners te plaatsen in de Heerd.</p>	<p><i>Bereik:</i> nieuwe bewoners zijn sterke bewoners die de sfeer in de Heerd verbeteren. <i>Doel:</i> een rustige en veilige, saamhorige sfeer in de Heerd te creëren en behouden. Nieuwe bewoners gelden als voorbeeldgezinnen, hun gedrag wordt de nieuwe norm.</p> <p><i>Taakverdeling:</i> Corporatie <i>Betrokken:</i> buurtteam <i>Planning:</i> zsm</p>

- **Thema Veiligheid:** De partijen die betrokken zijn bij dit thema en gezamenlijk een aanpak gaan schrijven zijn; politie, justitie, corporatie, opbouwwerk en gemeente (beheer). Politie en justitie zijn de trekker op dit gebied. De opbouwwerker zorgt voor gezamenlijk overleg en stuurt op gerichte aanpak.

Resultaten	Indicatoren
<p>1. Het drugsdealen vanuit verschillende woningen is aangepakt.</p>	<p><i>Bereik:</i> de 3 woningen waarvan bekend is dat er gedeald wordt zijn aangepakt. Er wordt geen drugs meer verhandeld vanuit de Doornbosheerd <i>Tevredenheid:</i> Bewoners voelen zich veiliger <i>Doel:</i> verminderen van dealen vanuit de Doornbosheerd. Veiligheid bevorderen. <i>Taakverdeling:</i> politie en justitie <i>Betrokken:</i> Corporatie en opbouwwerk <i>Planning:</i> 2012</p>
<p>2. onderdoorgangen en portieken moeten worden aangepakt. Hangjongeren worden direct benaderd door straathoekwerk.</p>	<p><i>Bereik:</i> De Heerd wordt veiliger, er zijn minder hangplekken voor jongeren. <i>Tevredenheid:</i> Bewoners voelen zich veiliger en zijn tevreden met de aanpassingen <i>Doel:</i> veiligheid vergroten, aanpak hangjongeren. <i>Taakverdeling:</i> MJD, Gemeente ism Corporatie <i>Betrokken:</i> bewoners en opbouwwerk <i>Planning:</i> 2012</p>
<p>de speelplekken voor kinderen moeten veilig zijn en uitnodigend.</p>	<p><i>Bereik:</i> kinderen worden meer gestimuleerd om gebruik te maken van de speelplekken omdat deze er uitnodigender uitzien en veiliger zijn. Ook ouders worden gestimuleerd bij hun kinderen te gaan zitten wanneer zij aan het spelen zijn. <i>Tevredenheid:</i> Bewoners voelen zich prettiger in hun heerd zijn tevreden met de aanpassingen</p>

	<p><i>Doel:</i> veiligheid vergroten <i>Taakverdeling:</i> Gemeente Groningen is trekker <i>Betrokken:</i> bewoners en opbouwwerk <i>Planning:</i> 2012</p>
<p>De verkeerssituatie moet aangepakt worden, de inrichting van de openbare ruimte in de Heerd moet opnieuw worden bekeken.</p>	<p><i>Bereik:</i> kinderen kunnen veiliger op straat spelen, er wordt minder hard gereden in de heerd <i>Tevredenheid:</i> Bewoners voelen zich veiliger en zijn tevreden met de aanpassingen <i>Doel:</i> veiligheid vergroten <i>Taakverdeling:</i> gemeente Groningen is trekker <i>Betrokken:</i> bewoners en opbouwwerk <i>Planning:</i> 2012</p>

- Thema opvoeding:** Opvoedondersteuning is een belangrijk aspect in het geheel. Het CJG is nu al betrokken bij veel gezinnen en signaleert grote problemen. Dit kan mee genomen worden in de Multi-problem aanpak. Gezamenlijk wordt er voor een of meerdere methodieken gekozen die past bij de problematiek van de gezinnen in deze Heerd. Ook kan gedacht worden aan het inzetten van gezinscoaches. Hierbij is het van belang dat de gespecialiseerde professionals in de Heerd blijven werken zodat de kinderen in beeld zijn en blijven. Het kinderwerk vanuit het Doornbosparadijs moet een vast onderdeel zijn.

	Resultaten	Indicatoren
1.	<p>Bewoners kunnen hun vragen over opvoeding en aanverwante zaken kwijt en worden hierin begeleid en ondersteund.</p>	<p><i>Bereik:</i> 11 gezinnen worden begeleid door gezinscoaches waarbij de opvoeding voorop staat <i>Tevredenheid:</i> Bewoners krijgen meer handvatten <i>Doel:</i> <i>Taakverdeling:</i> CJG, MJD en SKSG <i>Betrokken:</i> Corporatie en opbouwwerk <i>Planning:</i> 2012</p>
2.	<p>Het kinderwerk vanuit het Doornbosparadijs is een vast onderdeel. De SKSG heeft een schrijft een plan voor deze specifieke doelgroep en heeft vaste gezichten (kinderwerkers) die de kinderen aankunnen en stimuleren in hun positief gedrag.</p>	<p><i>Bereik:</i> De kinderwerkers kennen de kinderen uit de Heerd van gezicht en naam. Ze leren de kinderen sociale vaardigheden en samen spelen. Kinderwerkers zijn betrokken bij sociale activiteiten en zorgen voor een passend aanbod gericht op kinderen. <i>Tevredenheid:</i> Bewoners en kinderen zijn tevreden over de geboden activiteiten <i>Doel:</i> kinderen voelen zich tijdens het kinderwerk veilig en krijgen de mogelijkheid te leren. <i>Taakverdeling:</i> SKSG coördineert het kinderwerk en voert uit. <i>Betrokken:</i> opbouwwerk, CJG <i>Planning:</i> doorlopend, kinderwerk moet een vast onderdeel van het sociale plan moeten zijn</p>
	<p>Vanuit het Doornbosparadijs wordt er opvoedondersteuning geboden op een</p>	<p><i>Bereik:</i> bewoners komen in contact met opvoedondersteuners, zij kennen elkaar en er is een basis van vertrouwen.</p>

zeer laagdrempelige manier. Het CJG schrijft hier een plan voor.	<i>Tevredenheid:</i> Bewoners krijgen meer handvatten <i>Doel:</i> ondersteunen van ouders met opvoedvragen, ouders meer handvatten bieden <i>Taakverdeling:</i> CJG <i>Betrokken:</i> opbouwwerk <i>Planning:</i> 2012
--	---

- **Thema Dagbesteding en financiële situatie van bewoners.** 50 % van de bewoners zijn afhankelijk van een uitkering, zij hebben geen dagbesteding. Zij hebben kansen nodig op de sociale ladder, zodat zij geactiveerd kunnen worden, waardoor participatie en betrokkenheid bij hun eigen leefomgeving tot stand kan komen.

Resultaten	Indicatoren
1. uitkeringverstrekkende instanties oa SoZaWe, om te kijken op welke manier bewoners in trajecten kunnen.	<i>Bereik:</i> minder bewoners zijn afhankelijk van een uitkering <i>Tevredenheid:</i> bewoners voelen zich nuttig en hebben een dagbesteding <i>Doel:</i> stimulering terug naar de arbeidsmarkt <i>Taakverdeling:</i> SoZaWE is de trekker <i>Betrokken:</i> Stiel vrijwilligerswerk en samen actief, het werkplein, Alfa college en Noorderpoortcollege <i>Planning:</i> 2012
2. Bewoners zijn geactiveerd om in hun eigen omgeving meer vrijwilligerswerk te doen.	<i>Bereik:</i> Bewoners zijn betrokken bij hun wijk en hebben een zinvolle dagbesteding in de vorm van vrijwilligerswerk <i>Tevredenheid:</i> bewoners voelen zich nuttig en hebben een dagbesteding <i>Doel:</i> stimuleren tot een nuttige dagbesteding <i>Taakverdeling:</i> SoZaWE is de trekker <i>Betrokken:</i> Stiel vrijwilligerswerk en samen actief, het werkplein, Alfa college en Noorderpoortcollege <i>Planning:</i> 2012

Om te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak dat gedragen en uitgevoerd wordt door de betrokken partijen zijn er belangrijke randvoorwaarden.

- Een convenant tussen de betrokken partijen over inzet en de committent voor het gekozen traject
- Heldere rollen en taakverdeling
- Een eenduidig beleid onder de samenwerkingspartners
- Heldere en transparante communicatie
- Voldoende budget, voor zowel het fysieke als een sociale aanpak

Mandaat voor hulpverleners in de multiprobleem gezinnen